೫೦ ಕರ್ನಾಟಕ
KARNATAKA

ತುಳುತ ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ

ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಚಯಮಾಲಿಕೆ

ತುಲುತ ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 3.

ದೂರವಾಣಿ / ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824- 2459389

Email: tuluacademy@yahoo.co.in

ಮುದ್ರಣ	:	2008
ಪುಟಗಳು	:	40
ಬೆಲೆ	:	30
ಹಕ್ಕುಗಳು	:	ಅಕಾಡೆಮಿ
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು	:	ಯಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು.
ಪ್ರಕಾಶಕರು	:	ಎಸ್.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 3 ದೂರವಾಣಿ / ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824 - 2459389 Email: tuluacademy@yahoo.co.in
ಮುದ್ರಣ	:	ಅರುಣಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಎನ್. ಡಿ. ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕುದ್ರೋಳಿ ಮಂಗಳೂರು -3, Ph : 2494925

ತುಲುತ ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾಲಿಕೆಗ್ ತುಲುತ ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮೊಡೆದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದೊ ಬೇಲೆಗ್ ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ ಮೆರೆನ್ ಕೇಂಡೊನಿಲೆಕ್ಕೊ ಆರ್ ಆ ಬೇಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಲೆಕೊ ಸುಮಾರು 35 ಪುಟೊತೊ ಪುಸ್ತಕೊ ಬರೆದ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಒಪ್ಪಿಸಾದೆರ್.

ನಯ-ನಯವಾಯಿ ಬಾಸೆಡ್ ಓದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಪಿಲೆಕೊ ಬರೆತೆರ್, ತುಲುತಾ ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ನನಲಾ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ಶಬ್ದೊಲೆ ಸಂಗ್ರಹ ಆತಿಜಿ, - ನನಲಾ ಆವೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆ ಪರಪೋಕ್ ಪಂಡ್‌ಡ (ಸಂಸ್ಕೃತಿ) ಅವು ಮಾಮಲ್ಲ ಕಡಲ್ ಆದುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾವಡ್ ಪರಪೋಕು ಗ್ರಂಥೊಲು ಆವಡ್ ಅಜತ್ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಆವಂದಿನಾತ್ ವಿಷಯ, ಗ್ರಂಥೊ ಮಾಲೆಲು ಆ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಉಂಡು. ಅವು ಮಾತ ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನರಂಚಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಡ್. ಈ ಮಾಲಿಕೆಡ್ ನನಲಾ ಆತ್ ಕಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂತಾಯಿನ ವಿಷಯೊಲು ಮೂಡುದು ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ಈ ಪುಸ್ತಕೊನ್ ಬರೆದ್ ಕೊರಿ ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ ಮೇರೆಗ್‌ಲಾ ಪೊರ್ಲುಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿ ಕೊರಿ ಅರುಣಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್‌ದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಯಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಕತೆಕೊಂಜಿ ಮದಿಪು

1

ಕತೆ ಪನ್ಪುನೆಕ್ ದುಂಬು

ಈ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಾಂತ ಕೆಲಸೊ ಕಾರ್ಯೊಡ್ಲಾ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಕತೆ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪುಟ್ಟೊಂದುಂಡು. ಆಪುನ-ತೂಪುನ-ಕೇನುನ ಜನೊ ಬೇತೆ ಆನಗ ಕತೆ ಅಯಿತಾತೆಗೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು, ಬೇತೆ ರೂಪೊನು ತೋಜಾವುಂಡು. 'ಎಲಿ ಪೋಯಿನಲ್ಲೆ ಪಿಲಿ ಪೋಂಡ್‌ಗೆ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಜನಕ್ಕ್ ಎಲಿಲಾ ಪಿಲಿಲಾ ಪೋಯಿನವೇ ಮಲ್ಲೆ. ಅವು ಎಂಚ ಪೋಂಡ್? ಅಂಚ ಪೋಯರ ಆಪುಂಡ ? ಇಂಚಪೂರ ತೆರಿಯೊನಿಯರ ಪೋಪುಜೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಜನಪದೆರ್ ಸತ್ಯೊನು ನಂಬುವೆರ್, ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅಕ್ಲ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೇಸಾಯೊ ಬೆಂದ್‌ದ್, ಅಯಿಟ್ಟ್ ಪೂವರಲಾದ್, ಕಾಯಿ ಪರ್‌ಂದ್ ತೂಯಿನಕ್ಲ್. ಅಂಚಾದ್ ಒವು ಎಡ್ಡೆ, ಒವು ಪಡಿಕ್ಕೆ ಪನ್ಪುನವು ಅಕ್ಲಕ್ಲೆ ಮೂಂಕುದ ನೇರೊನೆ. ಅಕ್ಲೆನ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಬೆರಿ ಸಾಯೊಗು ಗುರುಕಾರ್ನೆರ್, ಭೂತೊಲು, ದೆಯ್ಯೊಂಕುಲು ಉಂತುವೆರ್. ಅಕ್ಲ್ ಬೆಂದಿನೆನ್ ಒಂಜಾತ ಬೆರಿ ಸಾಯೊ ಉಂತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಬೆನ್ಪಿ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಅರಮನೆ ಬೋಡುಂದು ಇದ್ದಿ. ಎಂಕ್ಲೆನ ಭೂತೊಗೊಂಜಿ ಅರಮನೆ ಬೋಡುಂದು ಕಟ್ಟುವೆರ್.

ಕತೆ ಕಟ್ಟುನ ಆನಿದ ಕಾಲೊ

ಬಾಲೆ ಬೂಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಬಾಲೆ ಜೋರಾದ್ ಬೂಲ್ತೊಂದ್ ಉಂಡು. ಏರ್ ಎಂಚಿನ ಪಂಡಲಾ, ಎಂಚಿನ ಕೋಮಟಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬಾಲೆ ಬೂಲ್ತೊಂದೇ ಉಂಡು. ಬಾಲೆನ್ ವಾ ರೀತಿಡ್ ಮಂಗಟಂಡಲಾ ಬಾಲೆ ಬೂಲ್ತೊಂದೇ ಉಂಡು.

ಅಪಗ ಬಾಲೆಜಿ ಅಜ್ಜಿ ಬಪೇರ್. ಬಾಲೆನ್ ಕೊಂಡಾಟೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬಾಲೆದ ಕಾರ್‌ನ್ ದೇರ್ತ್‌ದ್ ಕಿಚಕಿಲಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ರಡ್ಡ್ ಕೈನ್‌ಲಾ ದೇರ್ತ್‌ದ್ ರೊಟ್ಟಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಂಮ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪೊಕ್ಲಿಗ್ ಉರಿಪ್ಪುವೆರ್ ಆತ್ತ ಕಲುವಾ ಪನ್ಪೆರ್, ಬಂಜಿಗ್ ಮುತ್ತೊಕೊರ್ಪೆರ್, ರಡ್ಡ್ ಕೈಟ್‌ಲಾ ತರೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನೆಟ್ಟಿ ದೆಪ್ಪುವೆರ್. ಬಾಲೆ ತೆಲಿಪುಂಡು. ಅಲ್ಲೆ ಪೋವಡ ಗೂಮೆ ಉಂಡು, ಮೂಲೆ ಪೋವಡ ಪಿಲಿ ಬರ್ಪುಂಡು ಇಂಚಪೂರ ಪೋಡಿಕಟ್ಟವೆರ್. ಜೋರ್ ಬೂಲ್ತ್‌ಂಡ ಬೂಲ್ಪೊಡ್ಚಿ ಬಾಲೆ. ಇತ್ತೆ ಗೂಮೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅವ ಗೂಮೆಂದ್ ಅಜ್ಜಿಯೇ ಗೂಮೆ ಬೂಲ್ತಿ ಲೆಕೊ ಊಂ ಊಂ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಡಿಕಟ್ಟವಲ್. ಅಜ್ಜಿನ ಒಡನಾಟೊಡೇ ಬಾಲೆ ತೆಲಿಪುಂಡು, ನಲಿಪುಂಡು, ಮಲ್ಲೆ ಆಪುಂಡು,. ಪನೀತ್ ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ 'ನವೊ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಂಯಾ, ಅಲ್ಲೊಂಜಿ ಪಿಲಿ ಉಂಡು. ಪೋಡಿಪಿಂಯರ ಬಲ್ಲಿ', ಪೋಡಿಪಿಯರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಕೈತಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ 'ಫೂ' ಪನ್ಪೆರ್. ಬಾಲೆಗ್ ಒರೊ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚುಂಡು. ಅವಾ ಬಾಲೆ ಪೋಡಿತ್‌ಂಡ್. ನಾನೊರೊಂದ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಪೆರ್....... ಬಾಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ ರಕ್ಕಸನ ಕತೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಕುಟುಂಬೊ ಸಂಬಂಧಿ ಕತೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ಭಯ, ಭಕ್ತಿ, ಸಂಸಾರೊದ ಪ್ರೀತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಹೋದರ ಸಂಬಂದೊನು ಅಜ್ಜಿ ಪುಲ್ಲಿಗ್ ಪಂಡ್‌ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚ ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿನ ಬಾಲೆಗ್ ತಾನ್, ತನ್ನೊ ಸಂಸಾರೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಕ್ಲೆನ ಕಸ್ಟೊ ಸುಕೊ ಇಂದೆತ ಬೇನೆ ಬಂಜಿೊ ಗೊಂತಾಪುಂಡು.

ಕತೆ ಕೇನುನ ಇನಿತ ಕಾಲೊ

ಬಾಲೆ ಬೂಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಬಾಲೆ ಜೋರಾದ್ ಬೂಲ್ತೊಂದ್ ಉಂಡು. ಏರ್‌ಲಾ ಮಂಗಟಾವುಜೆರ್. ಏರ್‌ಲಾ ಪನ್ಪುಜೆರ್. ಎಂಚಿನ ಕೋಮಟಿಲಾ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಬಾಲೆ ಬೂಲ್ತೊಂದೇ ಉಂಡು. ಕೆಲಸೊದಾಲ್ ಬರ್ಪಲ್. ಒಂಜಿ ಕಾಂಟ್ಯ ಗೊಬ್ಬುನ ಸಾಮಾನ್ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ವಾಲ್. ಆಂಡಲಾ ಬಾಲೆನ್ ವಾ ರೀತಿಡ್ ಮಂಗಟಂಡಲಾ ಬಾಲೆ ಬೂಲ್ತೊಂದೇ ಉಂಡು. ಬೇಲೆದಾಲ್ ಬಾಲೆನ್ ಟಿ.ವಿ.ದ ಎದುರ್ಡ್ ಕುಲ್ಪಾವಲ್. ಇತ್ತೆ ಬಾಲೆ ತೆಲಿತೊಂದುಂಡು. ಬಾಲೆ ಜೋರಾದ್ ತೆಲಿತೊಂದುಂಡು. ಬೇಲೆಗ್ ಪೋಯಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಬನ್ನಗಲಾ ಬಾಲೆ ಟಿ.ವಿ. ತೂವೊಂದೇ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತೆಲಿಪುನ ಬಾಲೆನ್ ತೂವೊಂಡಿನ ಬೇಲೆದಾಲೆಗ್ ಸಂಬಲೊ ಜಾಸ್ತಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಟಿ.ವಿ. ತೂದ್ ತೆಲಿಪುನ ಬಾಲೆನ್ ತೂದ್ ಅಪ್ಪೆಅಮ್ಮಗ್ ಬಾಲೆಡ ವೋಕೆ ಮರಪ್ಪುಂಡು. ಪ್ರೀತಿ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಬಾಲೆ ಕೆಲಸೊದಲೆಗ್ ಪೋಡಿಪುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಪಂಡಿನಂಚನೆ ಕೇನುಜಿ. ಬಾಲೆ ಕೆಲಸೊದಾಲೆನ ಸಂಸ್ಕಾರೊ ಕಲ್ಪುಂಡು. ಬಾಲೆ

ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ ಕೆಲಸೊದಾಲೆನ್ ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಬಾಲೆಗ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲ್ ಏರ್ಲಾ ಇಪ್ಪುಜೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಏತಾಂಡಲಾ ಪುಟ್ಟಾಪುನಾಕ್ಲೆ, ಸಾಂಕುನಕ್‌ಲತ್ತ್. ಬಾಲೆಗ್ ಅಜ್ಜೆ ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡ ಕತೆ ಪನ್ಪುನಕ್‌ಲತ್ತ್. ಅಕುಲ್ ಆಸ್ರವೊಡು ಏಪೊ ಸೈಪುನೆಂದ್ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲೆರ್..... ಇನಿತ ಕಾಲೊದ ಕತೆ ಇಂಚೆಂದ್ ಬಾಲೆ ತೆರಿಯೋನುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮಲ್ಲಕ್ಲೆಗ್ ಅಜ್ಜಿಕತೆ ಲೊಟ್ಟೆ ಕತೆಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಆಂಡ ಬಾಲೆದ ಬೊಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಅವು ಸಾದಿ ತೋಜಾವುಂಡು.

2

ಕತೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಿದ್ಧಾಂತೊ

ಈ ಪ್ರಪಂಚೊದ ಮಾಂತ ಬಾಸೆಡ್ಲಾ ಕತೆ ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ತುಲುಟ್ಲಾ ಸಾವಿರ ಲಕ್ಷೊ ಕತೆಕ್ಲ್ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ಪುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಯೊಗು ನಮೊ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಗ್ ಬೆರಿ ಸಾಯೊ ಆದುಂತೊಡು. ಪರದೇಸೊಡು ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಕ್ ಒಂಜಿ ಸಿದ್ಧಾಂತೊನು ಕೊರ್ನಕ್ಲ್ ಆಂಟಿ ಆರ್ನೆ ಬುಕ್ಕೊ ಸ್ಟಿತ್ ಥಾಂಸನ್ನ್. ಮೆಕ್ಲೆನ 'Folktales Index' ಬೊಕ್ಕ 'Motif Index' ಇನಿ ಜಗತ್ತ್‌ಡೇ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಪಡೆವೊಂದ್‌ಂಡ್. ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೊ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರೊಗ್ ಇಂದೆತ ಅಗತ್ಯ ಬಾರೀ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಇಂಗ್ಲಿಸ್ದ Folktales ಪದೊಕ್ಕ್ ಕನ್ನಡೊಡು 'ಜನಪದ ಕಥೆ'ಂದ್ ಬಳಕೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಈ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯ ಸೂಚಿಡ್ ಆರ್ನೆ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ಕತಾ ಪ್ರಪಂಚೊಗ್ ಜೋಡಿತ್ತ್‌ನ ಕಾರಣಪುರುಷೆರ್.

ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ಪ್ರಕಾರೊ "ವರ್ಗೊ" ಪಂಡ ಅಸ್ತಿತ್ವೊಡ್ ಇಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕತೆ". ಉಂದು ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನೊ ಅರ್ಥತ್ರೊ ಬೇತೊಂಜಿ ಕತೆನ್ ಅವಲಂಬಿಸದಿಪ್ಪುಜಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾಂತ ವರ್ಗೊಡ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ದಿಂಜ ಆಶಯೊಲಿಪ್ಪುವೊ'. ಅಕ್ಲ್ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಐನ್ ವಿಭಾಗೊ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್. ಮಾಂತ ವರ್ಗೊದ ಕತೆಗ್ಲೆ ಪಕ್ಕೊಡ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸಂಬಂಧವಾಯಿನ ಬೇತೊಂಜಿ ವರ್ಗೊನು ಕೊರ್ತೆರ್. ಒವ್ವೇ ಕತೆ ವಾ ದೇಸೊದವು, ವಾ ಬೂಕ್‌ದವು ಪನ್ಪುನ ವಿವರೊ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕತೆಕ್ಲೆಗ್ 1ಡ್ದ್ 2499ನೆತ ಮುಟ್ಟದ ವರ್ಗೊಸೂಚಿ ಸಂಖ್ಯೆಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಸ್ಟಿತ್ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ಪ್ರಕಾರೊ, 'ಆಶಯ' ಪಂಡ, 'ಪರಂಪರೆಡ್ ಒರಿದ್ ಬರ್ಪುನ ಕತೆದ ಕನಿಷ್ಠೊ ಘಟಕ'. ಒಂಜಿ ಅಂಶೊನು ವಿಶ್ಲೇಷನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಸೇರ್ದಿಪ್ಪುನ ಒವ್ವೇ ವಿಸಯೊ ಆದಿಪ್ಪಡ್ ಅವು ಕತೆತ 'ಆಶಯೊ'ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಜನಪದ ಕಲೆಕ್ಲೆನ ವಿನ್ಯಾಸೊ ಪ್ರಕಾರೊಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಆಶಯೊಗುಲಿಪ್ಪುವೊ. ಜನಪದ

ಸಂಗೀತೊ, ಕಬಿತೊ, ಪಾರ್ದನೊ, ಸಂದಿ – ಇಂದೆತ ನಿರೂಪಣೆಡ್ ಅಯಿತ ರಚನೆಗ್ ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಆಶಯೊಲಿಪ್ಪುವೊ. ಜಾನಪದೊದ ಒವ್ವೇ ಪ್ರಕಾರೊದ ಕನಿಷ್ಠೊ ಘಟಕೊ ಆದಿಪ್ಪುನ ಈ ಆಶಯೊಲು ಆಯಾ ಪ್ರಕಾರೊದ ಸ್ವರೂಪೊನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೊ. ಒಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೊನು ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೊಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪಿಯರ, ಅತ್ತಂಡ ಒಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೊನು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವರ್ಗೊಕ್ಲಾದ್ ವಿಂಗಡಿಪ್ಯರ ಆಶಯೊಲು ಸಹಾಯ ಆಪುಂಡು.

3

ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ – 2007 ನೇ ವರ್ಸೊದ ನೆಂಪುಗಾತ್ರೊ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಾಡೊಂಡ್ನ ಬೂಕ್ ಬರೆಪುನ ವಿಸೇಸೊ ಯೋಜನೆಡ್ 'ಜನಪದ ಕತೆಕುಲು'ಲಾ ಒಂಜಾತ್ಂಡ್. ಈ ಬೂಕ್ ತುಳುಟ್ ಜನಪದೊ ಕತೆಕ್ಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಅಧ್ಯಯನೊ ನಡತ್ತಿನ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಜನಪದ ಕತೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕಟ್ಟಿನ ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕೊ ಆಶಯೊ ಸೂಚಿಲೆನ ಪರಿಚಯೊಲಾ ಆಪುಂಡು. ಅಯಿತೊಟ್ಟುಗು ಒಂಜಿ ಕತೆಕ್ ವರ್ಗೊ–ಆಶಯೊ ಸೂಚಿನ್ ಎಂಚ ಪಾಡುನೆ ಪನ್ಪುನ ಮಾದರಿಲಾ ತೆರಿಯುಂಡು.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೆಂದ್ಂಡ್. ತುಳುಕಾತ್ರೊ ಒಂಜಾತ್ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೆಲಸೊಲಾ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮೊ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಇಂದೆಕ್ಕಾತ್ರೊ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡೆವೊನೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ. ಮೊಕ್ಲ್ ಪೊಸ ಬರಹಗಾರೆರೆನ್ ನಾಡ್ದ್, ಅಕ್ಲೆಗೊಂಜಿ ವಿಚಾರೊದ ಮಿತ್ತ್ ಬರೆಲೆಂದ್ ಲೆತ್ತ್ದ್, ಅಯಿಕ್ಕಾತ್ರೊ ಒಂಜಿ ಕಮ್ಮಟೊ ಮಲ್ತ್ದ್, ಬರೆಲೆಂದ್ ಅಪಾಪಗ ಮೆನ್ತ್ದ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಯಿತ್ತ ಪೂರ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಇತ್ತೆ ಬೂಕ್‌ದ ರೂಪೊಡು ಪ್ರಿಂಟಾದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಪುನವು ಸಂತೋಸುದ ಸಂಗತಿ.

ನೆಕ್ಕಾತ್ರೊ ಸುರೂಕ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಗ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರೆರೆಗ್, ಬೊಕ್ಕೊ ಮಾಂತ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ಎನ್ನ ಮೋಕೆ ದಿಂಜಿದಿನ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜ್
ಮಂಗಳೂರು–03
ಮೊಬೈಲ್ : 94496 15474

ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕ,

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಲಿಕೆ

1. ತುಳುತ ಕತೆಕ್ಲು (Tulu folktales)
2. ತುಳುತ ಕತೆಕ್ಲೆನ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಆರಂಭೋ
3. ತುಳು ಕತೆಕ್ಲೆನ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಚಾರಿತ್ರಿಕೊ ಬೊಕ್ಕ ಜಾಗತಿಕೊ ಮಹತ್ವೊ
4. ಜನಪದ ಕತೆಕೊಂಜಿ ಪದೊ ಮೀಮಾಂಸೆ
5. ಜನಪದೊ ಕತೆತಂಚನೆ ನಡತ್ತ್‌ನ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಅಧ್ಯಯನೊ ಬುಕ್ಕೊ ಸಂಗ್ರಹೊ ಬೂಕುಲು
6. ತುಳು ಬುಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಆಶಯ ಬುಕ್ಕ ವರ್ಗೊ ಸೂಚಿ ಅಧ್ಯಯನೊಲು :
7. ಜನಪದ ಕಥೆಕ್ಲೆಡ್ ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯ

7.1. ವರ್ಗೊ (Tale)

7.1.1. ಪ್ರಾಣಿಕತೆಕ್ಲು (Animal folktales)

7.1.2. ಹಾಸ್ಯೊ ಬುಕ್ಕ ಪನಿಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ (Jokes and Anecdotes)

7.1.3. ಸಾಮಾನ್ಯೊ ಕತೆಕ್ಲು (Ordinary folktales)

7.1.4. ಹಾಸ್ಯೊ ಬುಕ್ಕ ಪನಿಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ (Jokes and Anecdotes)

7.1.5. ಸೂತ್ರೊದ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ(Formal folktales)

7.1.6. ಅಪೂರ್ವ / ಮುಗಿಯಂದಿ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ (Unfinished folkales)

7.2. ಆಶಯ (Motif)

8. ವಸ್ತು, ವ್ಯಕ್ತಿ , ಘಟನೆ ಪ್ರಧಾನ ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕೊ ಆಶಯೊದ ಕತೆಕ್ಲೆನ ಪಠ್ಯೊ
9. ಜನಪದೊ ಕತೆಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ನಾಡ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ
10. ಸಮಾರೋಪ

ತುಲುತ ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

1. ತುಳುತ ಕತೆಕುಲ್ಲ [Tulu folktales]

ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಗಾದೆ ಪನ್ಪೆರ್, ಒಗಟ್ ಪನ್ಪೆರ್, ಸಂಧಿ ಪನ್ಪೆರ್, ಪಾರ್ತನೊ ಪನ್ಪೆರ್, ಅಂಚನೇ ಕತೆಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾಂಡ ಮೂಲೊಂಜಿ ಕತೆ ಇಂಚ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಒಂಜಿ ಊರ್ಡ್ ಒರ್ತಿ ಅಜ್ಜಿ ಇತ್ತಲ್. ಆಲೆಗ್ ಒರಿ ಪುಲ್ಲಿ ಇತ್ತೆ. ಬಾರೀ ಮೊಕೆಡ್ ಅಜ್ಜಿ ಪುಲ್ಲಿನ್ ಸಾಂಕೊಂದಿತ್ತಾಲ್. ಪುಲ್ಲಿ ದಿನೊಡ್ದು ದಿನೊಕು ಮಲ್ಲೆ ಆಯೆ. ದಾನೆಂಡಲಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಪುನಾತ್ ಮಲ್ಲೆ ಆಯೆ. ಅಜ್ಜಿಗ್ ಪುಲ್ಲಿಡ ಬಾರೀ ಮೋಕೆ. ಮೋಕೆದ ಪುಲ್ಲಿನ್ ಊರ್ದಕುಲು ಪೆದ್ದೆ ಪನ್ಪೆದೆರ್. 'ಅಂಡೆದ ಬಾಯಿನಾಂಡಲಾ ಕಟ್ಯೊಲಿಗೆ, ಆಂಡ ದೊಂಡೆದ ಬಾಯಿನ್ ಕಟ್ಟೆರೆ ಬಲ್ಲಿ' – ಅಂಚನೆ ಊರ್ದಕ್ಲ್ ಆಯನ್ ಪೆದ್ದೆ ಪನ್ಪುನವು ಅಜ್ಜಿನ ಕೆಬಿಕ್ಲಾ ಬೂರುಂಡ್. ಪುಲ್ಲಿಡ ಅಜ್ಜಿನ ಮೋಕೆ ಅಂಚನೇ ನಡಪುಂಡು. ಇಂಚನೇ ಒಸರ್ೊ ಕರಿನಗ ಅಜ್ಜಿಗ್ ಕಾಯಿಲೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅಜ್ಜಿಗ್ ಊರ್ದಿತ್ತಿನ ಮರ್ದ್ ಪೂರಾ ಆಂಡ್. ಅಜ್ಜಿ ಕಾಯಿಲೆಡ್ದ್ ಲಕ್ಕ್ಂಜಿ. ಜೆತ್ತ್‌ನಲ್ಲೇ ಆಂಡ್. ಜೆತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಮೈಕೈಟ್ ಪುಡಿಯಾಂಡ್. ಕೆಲೆಂಜಿ ರಾಂಡ್. ಪುಲ್ಲಿಗ್ ಕೆಲೆಂಜಿ

ಗಿಡಾರುನವೇ ಬೇಲೆ ಆಂಡ್. ಕೆಲೆಂಜಿಲೆನ್ ಗಿಡಾರ್ಯೆರ ಒಂಜಿ ತಂದೆಲ್ ಕೊಂಡತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲ್‌ಯೆ. ಕೆಲೆಂಜಿ ಕುಲ್ಲ್‌ನಾಡೆ ತಂದೆಲ್ಡ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ತಂದೆಲ್ದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಅಜ್ಜಿ ಪುಡೆರ್ ಪುಡೆರ್ದ್ ಸೈತ್‌ಂಡ್. ಸೈತಿನಾಡೆಗ್ ಬುಕ್ಕಲಾ ಪಾಡ್ಯೆ. ಅಜ್ಜಿ ಮುರಕಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಅಜ್ಜಿ ಸೈತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಜೆತ್ತಿನ ಪಜೆಟೇ ಮಡಿತ್ತೆ. ಪುಗೆಲ್ಗೊಂಜಿ ಕೊಟ್ಟುಲಾ ಅಯಿತ್ತ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಅಜ್ಜಿನ್ ಕಟ್ಟಿನ ಪಜೆನ್ಲಾ ಪಾಡೊಂಡೆ. ಗುಂಡಿ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಊರ್ದ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಯೆ. ಒಂಜಿ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತೆ. ನಾನ ಅಜ್ಜಿನ್ ಗುಂಡಿಡ್ ಪಾಡ್ಯೆರೆಂದ್ ಪಜೆ ಬುಡ್ಪಾವೆ. ಅಜ್ಜಿ ಪಜೆಟ್ ಇದ್ದಿ. ಅಜ್ಜಿ ತಪ್ಪಾವೊಂಡ್ ಪಂಡೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆ. ಪೋನಗ ಆಯೆ ಬೇತೆ ಸಾದಿಡೆ ಪೋಪೆ. ಪೋಪುನ ಸಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ಅಜ್ಜಿ ಕಂಡದ ಬರಿಟ್ ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಹ್ಲಾಂ......... ಮುಲ್ಪ ಉಲ್ಲನಾ ಪಂಡೆಗೆ ಬೇಲಿಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಸೂನೊ ಒಯ್ತ್ತೆಗೆ. ಅಜ್ಜಿನ ಮಂಡೆಗೆ ಪಾಡ್ಯೆ. ಅಜ್ಜಿ ಸಯಿತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಜ್ಜಿನ್ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ಯೆಗೆ ಕೊನೋದ್ ಗುಂಡಿಗ್ ಪಾಡ್ಯೆಗೆ. ಅಂಚನೆ ಪಿರಾ ಬನ್ನಗ ಸುರೂಟ್ ಪೋಯಿನ ಸಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ಅಜ್ಜಿ ಸೈತ್‌ದ್ ಬೂರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅವು ಆಯನ್ ಸಾಂಕಿನ ಅಜ್ಜಿ. ಪಿರ ಅಯಿನ್ಲಾ ಪುಗೆಲ್ಗ್ ಪಾಡ್ಯೆಗೆ. ಗುಂಡಿಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಬತ್ತೆಗೆ.

ಪೆದ್ದಡ್ದಾರ ರಡ್ಡ್ ಜನೊ ಅಜ್ಜಿನಕ್ಲ್ ಸೈತೆರ್ಗೆ. ಊರ್ದಕ್ಲ್ ಪನ್ಪಿನಂಚನೆ ಪುಲ್ಲಿ ಪೆದ್ದೆನೆ ಪನ್ಪಿನವು ಲೋಕೊಗೇ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ತೂಲೆ. 'ಅಜ್ಜಿ ಸಾಂಕಿನ ಪುಲ್ಲಿ ಬೊಜ್ಜಗ್‌ಲಾ ಆವಂದ್' ಪನ್ಪುನ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕೊ ಅಜ್ಜಿ ಸಾಂಕಿನ ಪುಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜಿಗ್ ದಾಯೆಗ್ಲಾ ಆಯಿಜೆಗೆ. ಇಂಚ ತುಳುಟೊಂಜಿ ಪೆದ್ದನ ಕತೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಕತೆಟ್ ಪೆದ್ದಗ್ ದೂರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕತೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುತ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ನವೊಪೂರಾ ಪಾತ್ರದಾರಿಲು. ಯಾನೆ ಪೆದ್ದೆಂದ್ ಪಂಡಿಜೆರ್‌ಂಡ್ಲಾ ಪೆದ್ದೆ ಇಂಚ ಇತ್ತೆಂದ್ ಕತೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ಕತೆತ ನಿರೂಪಕೆರ್ ಅಯಿನ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೇನುನ ಲೆಕ್ಕೊ ಪನ್ಪೆರ್.

ಜನೊಕ್ಲ್ ಪನ್ಪಿನಯಿನ್ ಜನಪದೊ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪನ್ಪೆರ್. ಜನಪದೆರೆಡ್ ಅಯಿನ್ ಪೂರಾ ಪನ್ಪಿನಕುಲ್ ಪ್ರಾಯೊದಕ್ಲ್. ಅಂಚಾದ್ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಪನ್ಪಿನಕ್ಲ್ ಅಜ್ಜಿನಕ್ಲ್. ಲೋಕೊಡು ಏರ್ಲಾ ಅಜ್ಜೆರ್ನಕ್ಲ್ ಕತೆ ಪನ್ಪುಜೆರ್. ಈ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಅಜ್ಜಿ

ಏರೆಗ್ ಪನ್ಪೆರ್? ತುಳುತ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಈತ್ ಪೊರ್ಲ್ಡು ಪನೊಡಾಂಡ ಆಯಿಕೊಂಜಿ ಪೊರ್ತುಗೊಂತು ಇದ್ದಿಯಾ? ಅಜ್ಜಿ ಓಲು ಕತೆ ಪನ್ಪೆರ್? ಏಪ ಪನ್ಪೆರ್? ಏತ್ ಪೊರ್ತುಗ್ ಪನ್ಪೆರ್? ದಾಯೆಗ್ ಪನ್ಪೆರ್? ವಾ ಭಾಷೆಡ್ ಪನ್ಪೆರ್? ವಾ ಜಾತಿದಕ್ಲು ಪನ್ಪೆರ್? ಇಂಚಪೊರ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ಓದುನಕ್ಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಜನಪದೊ ಪಂಡ ಅವು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ. ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ ಪನ್ನಗ ಏತೋ ನೂದ್ ವರ್ಸೊಗು ಪಿರವು ನಡತ್ತಿನೆನೊ, ಅತ್ತ್ಂಡ ಅನುಭವೊಗು ಬತ್ತಿನೆನೊ, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಿನೆನೊ, ಇಂಚ ಜನಕ್ಲು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಜನಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪಗರ್ದ್ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಿನವು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ. ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲ್ ಏಪೊನೋ ನಡತ್ತ್‌ನವೋ, ಅತ್ತ್ಂಡ ಕೊಡೆ ಮುರಾನಿ ನಡತ್ತ್‌ನವುಲಾ ಆಪುಂಡು. ಕೋಡೆದನ್ ಪಂಡ್ದ್ ಇನಿನ್ ಕಟ್ಟುನ ಶಕ್ತಿ ಕತೆಕ್ಲೆಗ್ ಉಂಡು. ಮಾಂತಾ ಭಾಷೆಡ್ಲಾ ಇತ್ತಿನ ಲೆಕ್ಕೊ ತುಳುಟ್ಲಾ ಬಾರೀ ಕತೆಕ್ಲ್ ತಿಕುಂಡು. ತುಳುಟು ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಕತೆ ಅತ್ತ್ಂಡ್ ಅಜ್ಜಿಕತೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳುಟು ತಿಕುನ ಕತೆಕ್ಲೆನ ಸಮಗ್ರ ಸಂಗ್ರಹೊ ನಾನಲಾ ಆಯಿಜಿ. ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತಿನ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟನೆದ ಬೂಕೊಂಜಿ ದಾಖಲೆಯಾದ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. 19ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊನ್ ಒಂಜಾತ್ ಒಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನಕ್ಲ್ ಕುಡ್ಲದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಸನ್ದಕ್ಲು. ಅಕ್ಲೆನ ತುಲುತ ಗಾದೆಕ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ಯಾನರ್ನ 'ಪಾಡ್ದನೊ ಸಂಗ್ರಹೊಲು' ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪಡೆವೊಂದ್‌ಂಡ್. 1930–40ನೇ ವೊರ್ಸೊಡ್ ನವೊನ ತುಲು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ಡ್ಲಾ ಒಂಜಾತ್ ಗಾದೆ, ಪಾರ್ತನೊಗ್ಲೆನ ಸಂಗ್ರಹೊ ಬೂಕ್ಲೆನ್ ಕನತೆರ್. ಇಂಚಿಪ 2000ನೇ ಇಸವಿಗ್ ತುಳುಟು ಭೂತಾರಾಧನೆಗ್ ಸಂಬಂಧಿಯಾಯಿನ ಭೂತೊದ ಪಾರ್ತನೊಳು, ಭೂತೊದ ಕತೆಕ್ಲು, ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ಲ್ ಇಂಚ ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಬುಲೆವೊಂದುಂಡು. ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಲೆನ ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆನ ಭೂತಾರಾಧನೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನೊ ತುಳುತ ಅಧ್ಯಯನಕಾರೆರೆಗೊಂಜಿ ಮೈಲ್ ಕಲ್ಲಾತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿನೆಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ತುಳುತ ಜನಪದೊ ಗೊಬ್ಬುಲೆತ

ಮಿತ್, ಜನಪದೊ ಮರ್ಯಾದ ಮಿತ್, ಕತೆಕ್ಲೆನ ಮಿತ್, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಮಿತ್, ಇಂಚ ತುಳುವೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸಂಚಾರೊನೇ ಅಧ್ಯಯನೊ ರೂಪೊಡು ಬುಲೆಚ್ಚಿಲಾತ್ಂಡ್. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರೆರ್, ಡಾ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ರ್, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯೆರ್, ಡಾ. ಅಭಯ್‌ಕುಮಾರ್, ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವೆರ್, ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರ್ ಇಂಚ ಪೂರ ತುಳು ಜಾನಪದೊನ್ ಅಗತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುತ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ರುಚಿಕ್ಲೆನ್ ಬೂಕ್‌ಗ್ ಮಗತ್ತ್‌ದ್ ದೇಸೊ ವಿದೋಸೊದಕ್ಲೆಗ್ ತುಳುತ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲುನು ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಪಗಿತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾದೆರ್.

ತುಳು ಪಂಡ ಭೂತಾರಾಧನೆ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ರಡ್ಡೇ ಮುಲ್ಪದ ವೈಭವೊಲು. ಅಯಿತೊಟ್ಟುಗ್ ಪಾರ್ತನೊ, ಸಂದಿ, ಗಾದೆ, ಕತೆ, ಒಗಟ್, ಉರಲ್, ಶಿಶುಪ್ರಾಸೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಒಂಜಾತ್ ಪ್ರಕಾರೊಲು ಜನಕ್ಲೆನ ನಾಲಾಯಿಡ್ ನಲಿಪುಂಡು. ಭೂತಾರಾಧನೆ ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲೊ, ದೇಸೊ, ವ್ಯಕ್ತಿ, ಜಾತಿದ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ನಡಪುಂಡ್. ಭೂತಾರಾಧನೆಗ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಕತೆಂದ್ ಉಂಡು. ಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಭೂಮಿಡ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನೆನ್ ಮಾಯೊಡು ತಿಕುಂಡು ಪನ್ಪುನ ಜೋಗ-ಮಾಯೊದ ಕತೆಕ್ಲಾತ್ಂಡ್. ಮಸ್ತ್ ಬೂತೊದ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ಬೂತೊದ ಪುಟ್ಟ್‌ಡ್ದ್ ಸೈಪಿನಾಡೆಗ್ ಮುಟ್ಟ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮಾನ್ಯೆರ್ನ ಜೀವನೊದ ಕತೆಕ್ಲೆ ಬೂತೊದ ಕತೆಕ್ಲಾದಿಪ್ಪುಂಡು. ಪ್ರತಿಯೊರಿ ಬೂತೊ ಆಪಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಜೊ ಜೀವನೊಡು ತಿಕ್ಕಂದಿನೆನ್ ಮಾಯಕೊಡು ಪಡೆವೊನುವೆ. ಅಂಚಾದ್ ಬೂತಾರಾಧನೆಡ್ ಜೋಗ-ಮಾಯೊದ ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಡು. ಜನಕ್ಲ್ ಅಯಿನ್ ನಂಬುವೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬೂತೊ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ನಂಬಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಬೂತೊ 'ಅಂಬು' ಪಂಡ 'ಬಾಣ' ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಬೂತಾರಾಧನೆಡ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜುಂಡು. ಆಂಡಲ ಬೂತೊದ ಆರಾಧನೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕತೆಂದ್ ಉಂಡು. ಈ ಬೂತೊದ ಕತೆಕ್ಲಾ ಅಜ್ಜಿಕತೆಕ್ಲಾ ಒಂಜೇ ನೇರೊ ಇದ್ದಿ. ಬೂತೊದ ಕತೆನೇ ಬೇತೆ. ಅಜ್ಜಿ ಕತೆನೇ ಬೇತೆ. ಒಗಟ್ ಕತೆನೇ ಬೇತೆ. ಈ ಮಾಲಿಕೆಡ್ ನಮೊ ಇತ್ತೆ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆತ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಕ್ರಮೊನು ತೆರಿಯೊನ್ಗ.

2. ತುಳುತ ಕತೆಕ್ಲೆನ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಆರಂಭೋ :

ಜಾನಪದೊ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆನೇ ದೀಡೊಂದು ಬಾರೀ ಕೆಲಸೊ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸವುನೆಡ್ದ್ ಸುರ್ವಾದ್ ಅಯಿನ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಬಗೆಟ್ ವಿಂಗಡ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಅವೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಿದ್ಧಾಂತೊಗ್ಲೆಲೆನ ಆಧಾರೊಡ್ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಪಾದೆರ್. ಜನಪದೊತ ಏತೋ ಸಿದ್ಧಾಂತೊಲುಲಾ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಪಂಡ್ದೇ ಪುಟ್ಟೊಂದುಂಡು. ಪರದೇಸೊಡು ಆಪಿನ ಸಂಗ್ರಹೊಲು, ಅವೆನ ವಿಂಗಡನೆ, ಬೊಕ್ಕ ವಿವರಣೆಲೆನ್ ಗುಮಾನ್ತಿದ್ ನವೊನ ಭಾರತೊಡುಲಾ ಅಂಚಿನವೇ ಸಂಗ್ರಹೊ ಬುಕ್ಕೊ ವಿಂಗಡನೆ ಅಧ್ಯಯನೊಲು ನಡತೊಂದುಂಡು.

ಭಾರತೊಡಿಪ್ಪುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಗ್ಲು, ಜಾತಿಲು, ಪ್ರದೇಸೊದ ಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಿಶಿಷ್ಟೊಲು ಮುಲ್ಪದ ಜನಪದೊಲೆಗ್ ವಿಶೇಸೊ ಆಕರ್ಷನೆ ಆತ್ಂಡ್. ಪರದೇಸೊದ ಜಾನಪದೊ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಅಯಿಕಾತ್ರೊ ಆತೊಂಜಿ ಮಹತ್ವೊನ್ ತೆರಿಪಾದ್ಜೆರ್. ಆಂಡ ಇಂಚಿಪದ ದಿನೊಟ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಕಿ ಕಡೆಟ್ ಜಾನಪದೊ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದು. ಈ ಆಸಕ್ತಿಲು ಜನಪದೊದ ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯೊ ಪ್ರಕಾರವಾಯಿನ ಪದ್ಯೊದಂಚಿಯೇ ಪುರೇಲ್ನವು ದೇರ್ತ್ ತೋಜುನ ವಿಷಯೊ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂನಗ ಭಾರತೊಡು ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆ ಬಗೆಟ್ ನಡತ್ನ ಅಧ್ಯಯನೊ ಒಂತೆ ನಿರಾಸೆ ಕೊರ್ತ್ಂಡ್.

3. ತುಳು ಕತೆಕ್ಲೆನ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಚಾರಿತ್ರಿಕೊ ಬೊಕ್ಕ ಜಾಗತಿಕೊ ಮಹತ್ವೊ :

ಜಾನಪದೊನು ವಿಜ್ಞಾನೊದ ಆಧಾರೊಡು ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಲ್ತಿನ ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಆರ್.ಎಸ್.ಬಾಗ್ಸ್ (1949–1142) ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ವರ್ಗೊಗ್ ಸೇರ್ಪಾದೆ. ಆಯನ ಪ್ರಕಾರೊ 'ತಲೆಮಾರ್‌ಡ್ದ್ ತಲೆಮಾರ್‌ಗ್ ಬಾಯಿಪಾತೆರೊಡು ಪರಿತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಕತಾ ವಿವರಣೆಲೆ ಜನಪದೊ ಕತೆ'. ಗದ್ಯೊ ರೂಪೊಡಿಪ್ಪುನ ಮೌಖಿಕೊ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಜನಪದೊ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಪುರಾಣೊ, ಐತಿಹ್ಯೊ ಬೊಕ್ಕೊ

ಕತೆಕ್ಲೆಂದ್ ಮೂಜಿ ಭಾಗೊಡು ಪಿಂಗಡಿಸದೆ. ಆಯೆ ಕೊರ್ಪಿನ ವಿವರಣೆದಂಚನೆ – 'ಕತೆ ಘಟನೆಗ್ಲೆ ಸರಳವಾಯಿನ ಅತ್ತ್ಂಡ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಯಿನ ರಚನೆಯಾತ್ ಇತ್ತ್ದ್, ಅವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟೊ ನರಮಾನಿ, ಪೊರ್ತು, ಜಾಗೆನ್ ಅವಲಂಭಿಸದಿಪ್ಪುಜಿ'. ಈ ಗುಣಡ್ದಾದೆ ಅವು ಪುರಾನೊ ಬೊಕ್ಕೊ ಐತಿಹ್ಯೊಡ್ದ್ ಬೇರೆ ಅಪುಂಡು. ಆಂಡ ಏತೋ ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ 'ಜನಪದ ಕತೆ' ಪನ್ಪಿನ ಪದೊನು 'ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗದ್ಯೊ ಕತೆ'ಂದ್ ವಿಶಾಲೊ ಅರ್ಥೊಡು ಗ್ರೇತ್‌ದೆರ್. [ಸ್ಟಿತ್ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ 'ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗದ್ಯ ಕತೆ'ಂದ್ ಲೆತ್ತ್ದ್ Traditionalಂದ್ ಇಂಗ್ಲಿಸ್ ವಿವರ್ತ್ದೆ. "The story which has been handed down from generation of either in writing of by word of mouth" – 1966. (Thompson Stith 1951.4) ಈ ವಿವರೊಲು ಬಾಗ್ಸ್ ಪನ್ಪುನ ಗದ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಗ್(Prose Narrative) ಸಮಾತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಥಾಮ್ಸನ್ನನ 'ಗದ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ' ಪದೊಕ್ಕು 'ಜನಪದ ಕತೆ' ಪನ್ಪುನ ಪದೊನ್ಲಾ ದೆತೊಂದೆರ್. ಇಂದು ಒಂಜಾತ್ ಗೊಂದಲೊದ ಸಾದಿಗ್ ಸೆರೆಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಥಾಮ್ಸನ್ನೆರೆ ವಾದೊ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲಾ ಗದ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಗ್ಲಾ ಇಪ್ಪುನ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊನ್ ಮಾಜದ್ ಪಾಡುಂಡು. ವಾಸ್ತವವಾದ್ ಗದ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ ಪನ್ಪುನ ಪದೊದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜನಪದ ಕತೆಡ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಯಿನವು. ಈ ವಿಚಾರೊ ಗೊತ್ತಾವಂದೆ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ತನ್ನೊ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಯಿನ 'ದಿ ಫೋಕ್ ಟೇಲ್' [The Folktale] ಪನ್ಪಿನ ಬೂಕುಡ್ ಪುರಾಣೊ ಐತಿಹ್ಯೊಗ್ಲೆನ್ ಜನಪದ ಕತೆದ ಪ್ರಕಾರೊಂದೆ ವಿಶ್ಲೇಷನೆ ಮಲ್ತ್ದೆ.(1951–ಪುಟ4) ಇಂಚಪದ ದಿನೊಟ್ ಇಂಚಿತಿನ ಗೊಂದಲೊ ಮಾಯಾದ್ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಪುರಾಣೊ ಬುಕ್ಕ ಐತಿಹ್ಯೊಡ್ದ್ ಭಿನ್ನವಾದ್ ವಿವರಿತ್ತ್‌ದಾತ್ಂಡ್. ಇಂಗ್ಲಿಸ್ಡ್ ಜನಪದ ಕತೆಗ್ 'ಫೋಕ್ ಟೇಲ್' [Folk Tale] ಪನ್ಪುನ ಪದೊನು ದೆತೊಂಡಲಾ, ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ 'ಫ್ಯಾರಿ ಟೇಲ್' [Fairy Tale] ಪನ್ಪುನ ಪದೊನ್ ದೆತೊಂದೆರ್. ಇಂಚಪದ ದಿನೊಟ್ಟ್ ಈ ಗೊಂದಲೊನ್ ನಿರಾಕರಿಸದ್ 'ಫ್ಯಾರಿ ಟೇಲ್' [Fairy Tale] ಜನಪದ ಕತೆದ ಒಂಜಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಂತ್ರೊಂದ್ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಾದೆರ್. [ಸ್ಟಿತ್ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್‌ನ ಪಾತೆರೊ ಇಂಚ ಉಂಡು, 'All though the term folklore is often used in English to refer to the household

tales of Fairy tales'. ಮುಲ್ಪ ಥಾಮ್ಸನ್‌ನ 'ಫೋಕ್ ಟೇಲ್' [Folk Tale] ಬುಕ್ಕೊ 'ಫ್ಯಾರಿ ಟೇಲ್' [Fairy Tale]ನ್ ಒಂಜೇ ಅರ್ತೊಡ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ನವು ಸ್ಪಷ್ಟೊ. ಭಾಸಾವಿಜ್ಞಾನಿ ಮಲಿನೋವಸ್ಕಿಲಾ 'ಫ್ಯಾರಿ ಟೇಲ್' [Fairy Tale] ಪದೊನೇ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೆ] ಇಂಚ ಜನಪದ ಕತೆ ಪನ್ಪುನ ಪದೊತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬುಕ್ಕೊ ಲಕ್ಷಣೊದ ಬಗೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ಚರ್ಚೆಲು ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಾಗ್ಸ್ ಮಾಂತ ಚರ್ಚೆಗ್ಲೆನ್ ಮುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯೊ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೊನ್ ಕೊರ್ತೆ.

4. ಜನಪದ ಕತೆಕೊಂಜಿ ಪದೊ ಮೀಮಾಂಸೆ :

ಇಂಗ್ಲಿಸ್ದ Folktales ಪದೊಕ್ಕ್ ಕನ್ನಡೊಡು 'ಜನಪದ ಕಥೆ' ಪನ್ಪುನ ಪದೊ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಡ ಬಳಕೆಯಾಂಡಲಾ ಜನೊಕ್ಲೆ ಬಾಯಿಡ್ ನಲಿಪುನ ಪದೊ 'ಅಜ್ಜಿಕತೆ', 'ಹೂಂಕುಟ್ಟುನ ಕತೆ', 'ಕಟ್ಟ್ ಕಥೆ', 'ಸುಳ್ಳು ಕಥೆ' ಈತ್‌ಮಾಂತ ಪುದರುಂಡು. ಮುಲ್ಪ 'ಅಜ್ಜಿಕತೆ' ಪದನೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನೊಪ್ರಿಯೊ. ಅಜ್ಜಿ ಪುಲ್ಲಿಯಡಿಕ್ಲೆಗ್ ಪನ್ಪುನ ಕತೆನೇ 'ಅಜ್ಜಿಕತೆ'ಂದೆ ಬಳಕೆಡುಂಡು. ಕತೆನ್ ಪನ್ನಗ ಕತೆ ಕೇನುನಕ್ಲ್ ಹ್ಞಂ.... ಹ್ಞಂದ್ ಹ್ಞೂಂಕುಟ್ಟುನೆಡ್ದಾವರೊ 'ಹೂಂಕುಟ್ಟುನ ಕತೆ'ಂದ್ ಪದೊ ಬಳಕೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪಿಯರ ಎತರು. ಕಲ್ಪನೆಡ್ದ್ ವೊಡೆಯಿನ ಸಂಗತಿಗ್ಲೇ ಪ್ರಧಾನೊ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ 'ಕಟ್ಟುಕತೆ'ಂದ್ ಪದೊ ಬಳಕೆಗ್ ಬತ್ತಿಪ್ಪಿಯರ ಎತರು. ತೂಲೆ – 'ಒನಸ್ದ ಸಮಯೊದ ಕತೆ' [ಎ.ಕೆ. ರಾಮನುಜನ್ – 1986 : 46; **Two Realms of Kannada folklore** – In Another Harmony]

5. ಜನಪದೊ ಕತೆತಂಚನೆ ನಡತ್ತ್‌ನ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಅಧ್ಯಯನೊ ಬುಕ್ಕೊ ಸಂಗ್ರಹೊ ಬೂಕುಲು :

ಜನಪದೊ ಕತೆಕ್ಲೆ ಸುರೂತ ಸಂಗ್ರಹೊ ಇಂಗ್ಲಿಸ್ಡೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕನ್ನಡೊದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಈ ಬಗೆತ ಕತೆಕ್ಲೆ ಸಂಗ್ರಹೊ ಕಾರ್ಯೊಗು ಪ್ರಚೋದನೆ ಕೊರ್ನಕ್ಲ್ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿನಕ್ಲು ಬುಕ್ಕೊ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್.

ಅ. Abbe Duboi ಯೆರ್ನ "Hindu Manners and Customs" (ಪ್ರಕಟನೆ– 1816) ಬೂಕ್‌ಡ್ ಕೆಲವು ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲುಂಡು.

ಆ. Mary Frere ಯೆರ್ನ "Old Daccan Days" (ಪ್ರಕಟನೆ–1868) ಬೂಕ್‌ಡ್ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕೊನು
ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸವುನ 24 ಕತೆಕ್ಲು ಉಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ ಈ ಬೂಕ್ ಭಾರತೊದ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆ ಸುರತ
ಸಂಗ್ರಹೊಂದ್ ಗುರುತಿಸದೆರ್.

ಇ. 1884–1893 ಡ್ ನಟೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿಯೆರ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಯಿನ Folktales of southern India ಸಂಕಲನೊಡು ಭಾರತೊದ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯೊನು ಪರಿಚಯ ಮಾಲ್ಪುನ ಅಪೂರ್ವೊ ಕತೆಕ್ಲ್ ಉಂಡು. ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆ ಅಧ್ಯಯನೊ ಬುಕ್ಕ ಸಂಗ್ರಹೊ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಯಿನೆ 1980ಡ್ದ್ ಇಂಚಿಗ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ.

6. ತುಳು ಬುಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಆಶಂಯ ಬುಕ್ಕ ವರ್ಗೊ ಸೂಚಿ ಅಧ್ಯಯನೊಲು :

ಭಾರತೊಡು ಜನಪದ ಕತೆಗ್ಲೆ ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯ ಸೂಚಿಗ್ಲೆ ಸಿದ್ಧತೆ ದಿಂಜದ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಜಿ. ಆಂಡ ಕನ್ನಡೊ ಬುಕ್ಕ ತುಳುಟು ಅಂಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನೊಲು ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು;

6.1. ತುಳುಟು

6.1.1. 1970–71ಡ್ದ್ 'ತುಳುಕೂಟ'ದಂಚಿನ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಗ್ಲೆಡ್ ತುಳು ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲು ಪ್ರಕಟವಾಪೆದ್‌ಂಡ್.

6.1.2. 1985ಡ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಲ್ 'ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಪನ್ಪುನ ಸಂಶೋಧನ ಬೂಕ್‌ಡ್ 50 ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯೊಗ್ಲೆನ್ ಗುರುತಿಸಾದೆರ್.

6.1.3. 1987ಡ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ರ್ 'ತುಳುಜನಪದ ಕಥೆಗಳು' ಸಂಕಲನೊಡು 13 ಕತೆಕ್ಲೆಗ್ ವರ್ಗೊನು ಗುರುತಿಸಾದೆರ್.

6.2.ಕನ್ನಡೊಡು

6.2.1. 1970ಡ್ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯೆರ್ 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು' ಸಂಗ್ರಹೊದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಡ್ ಪ್ರಪಂಚೊದ ಉದ್ದೊಗು ಪ್ರಚಲಿತೊಡಿಪ್ಪುನ 25 ಕತಾ ವರ್ಗೊಲೆಗ್ ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಉದಾರ್ಮೆಯಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಇಂದು ಕನ್ನಡೊಡು ನಡತ್ತಿನ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆನ ಸುರೂತ ಪ್ರಯತ್ನೊ.

6.2.2. 1980ಡು ಕೆ. ಅರ್. ಸಂಧ್ಯಾರೆಡ್ಡಿಲು 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು' ಪನ್ಪುನ ಸಂಶೋಧನ ಬೂಕ್‌ಡ್ 80ನೆ ದಶಕೊಗು ಮುಟ್ಟ ಇಂಗ್ಲಿಸ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಬುಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡ್ ಸಂಗ್ರಹವಾಯಿನ 22 ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಗುಮಾನ್ತ್‌ದ್ ವರ್ಗೊಸೂಚಿನ್ ತಯಾರಿಸದೆರ್.

6.2.3. 1982ಡ್ ಡಾ. ಹಿ. ಶಿ. ರಾಮಚಂದ್ರೇಗೌಡೆರ್ನ 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಥಾವರ್ಗಗಳು' ಪನ್ಪುನ ಸಂಶೋಧನ ಬೂಕ್‌ಡ್ 167 ಮುಖ್ಯೊ ಕತಾ ವರ್ಗೊಲು, 226 ಸಹ ಕತಾ ವರ್ಗೊಲು ಬುಕ್ಕ 111 ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕತಾ ವರ್ಗೊಲೆನ್ ಗುರುತಿಸಾದೆರ್.

6.2.4. 1983ಡ್ ಪ್ರೊ. ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆರ್ 'ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು ಆಶಯ ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಸೂಚಿಗಳು' ಪನ್ಪುನ ಸಂಶೋಧನ ಬೂಕ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬುಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವೊಗ್ಲೆ ಪೊಸ ಪ್ರಯೋಗೊ. ಕನ್ನಡೊ ಶಾಸನೊಲು ಬುಡ್ಂಡ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆ ಕನ್ನಡೊದ ಬಗೆಟ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಖಲೆನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಸೂಚಿಸದೆರ್. ಆರ್ನೆ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್‌ನ 'ಆಶಯಸೂಚಿ' ಬುಕ್ಕ 'ವರ್ಗಸೂಚಿ'ಗ್ಲೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ ಮುಲ್ಪ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಅಧ್ಯಯನಿಸದೆರ್. ಸುಮಾರ್ 500 ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಆಧರಿಸದ್ ಆರ್ನೆ ಥಾಮ್ಸನ್ನೆರ್ನ 'ವರ್ಗಸೂಚಿ'ಡ್ ತಿಕುನ 155 ವರ್ಗೊಗ್ಲು ಅತ್ತಂದೆ 87 ಪೊಸ ವರ್ಗೊಗ್ಲೆನ್ ಗುರುತಿಸದೆರ್. 242 ವರ್ಗೊಗ್ಲೆನ್ ಅನೇಕೊ ಪಾಠೊಗ್ಲೆನ್ ಗುಮಾನ್ತಿದ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯೊ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ವರ್ಗೊನು ತಯಾರಿಸದೆರ್. ಸುಮಾರ್ 400 ಪುಟೊದ ಸುದೀರ್ಗೊ ಆಶಯ ಸೂಚಿನ್ ತಯಾರ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿಟ್ 1300 ಆಶಯೊಗ್ಲೆನ್

ಗುರುತಿಸದೆರ್. ದಂಡೆ ಆರ್ನ ಬೂಕ್‌ಡ್ 'ವರ್ಗೊ'ಗ್ 'ಮಾದರಿ' ಪನ್ಪುನ ಪದೊನು ಪರಿಚಯಿಸದೆರ್.

6.2.5. 1990ಡ್ ಡಾ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆನ 'ಕರಾವಳಿ ಜಾನಪದ' ಬೂಕ್‌ದ "ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ" ಲೇಖನೊಡ್ ಅಧ್ಯಯನೊಗ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಕತೆದ ಪುದರ್ 'ಬಾಳೆ ಮೀನ್ ಬುಕ್ಕ ಮುಗುಡು ಮೀನ್'. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟೊಕದ ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಪ್ರದೇಸೊಡು ಜನಪ್ರಿಯುವಾದಿಪ್ಪುನ 'ಒರ ಜಪ್ಪೊ ಜಮನೇರೊಳೋ' ಕತೆದ 21 ಬಿನ್ನೊ ಪಠ್ಯೊಗ್ಲೆನ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕೊ ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಾನ್ಯೆ ನಿರ್ಮಿತ ಲೋಕೊ ಬುಕ್ಕೊ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿರ್ಮಿತ ಲೋಕ ಪನ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ಲೋಕೊಗ್ಲೆ ಆಂತರಿಕೊ ಸಂಬಂಧೊ ಬುಕ್ಕೊ ಸಂಘರ್ಸೊದ ಬಗೆಟ್ ಅಪೂರ್ವವಾದ್ ವಿವರಿಸದೆರ್.

6.2.6. 1994ಡ್ ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನೆರ್ನ 'ಗೌಡ ಕನ್ನಡದ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು – ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಆಶಯ ಸೂಚಿ' ಸಂಶೋಧನ ಬೂಕ್‌ಡ್ 100 ಕತೆಕ್ಲೆಗ್ ವರ್ಗೊಸೂಚಿ ಬುಕ್ಕೊ ಅಯಿಟ್ 320 ದಾತ್ ಆಶಯೊಗ್ಲೆನ್ ಗುರ್ತಿಸಾದೆರ್. ಅವೆಟ್ಟ್ 7 ಪೊಸ ಉಪವರ್ಗೊಗ್ಲೆನ್ ಗುರುತಿಸದೆರ್. ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ್ ದ.ಕ.ಜಿಲ್ಲೆದ ಸುಳ್ಯ ಪರಿಸರೊಡು ಪಾತೆರ್ಬೆರ್. ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಸುಳ್ಯ ಪರಿಸಡೊಡು ಗೌಡ ಕನ್ನಡೊ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬಾಸೆಯಾದುಂಡು. ತುಳುತ ಪರಿಸರೊದ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ಬೇತೆನೆ 7 ಪೊಸ ಉಪವರ್ಗೊಲೆನ್ ಗುರುತಿಸದ್, ಗೌಡ ಕನ್ನಡೊದ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ 'ಕುದ್ಕೆ ಸೈಪುನ' ಕತೆಕ್ಲ್ ಈ ಪ್ರದೇಸೊದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆನ್ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸವುಂಡು.

7. ಜನಪಧ ಕಥೆಕ್ಲೆಡ್ ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯ

ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ವರ್ಗೀಕರಿಸವುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಗೆಟ್ ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯ ಸೂಚಿಲೆ ಸಿದ್ಧತೆಲಾ ಒಂಜಿ. ಜನಪದ ಕತೆ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕವಾಯಿನ ಜನಪದ ಪ್ರಕಾರವಾತ್‌ಂಡ್, ಅಚ್ಚರಿಯಪುನಾತ್ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಯಿನ, ವಿಶಾಲವಾಯಿನ ಕತಾ ರಾಸಿ ಉಂಡು. ಆತೊಂಜಿ ದಿಂಜ ಕತಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಪ್ರತಿಯೊರಿ ಜಾನಪದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುನಾಯಗ್ಲಾ ತಿಕೊಡಾಂಡ ಅಯಿನ್ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಯಿನ, ವ್ಯವಸ್ಥಿವಾಯಿನ ವರ್ಗೀಕರನೊಡು ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣೊ

ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯಗು ಅನುಸಾರವಾದ್ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ವರ್ಗೀಕರಿಸಾಯರ ಆರಂಭೊ ಆಂಡ್. ಪರದೇಸೊದ ಆರ್ನೆ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯದ ಕಲ್ಪನೆನ್ ಕತಾ ಪ್ರಪಂಚೊಗ್ ಜೋಡಿತ್ತ್‌ನ ಕಾರಣಪುರುಷೆರ್.

7.1. ವರ್ಗೊ(**Tale**) : ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ಪ್ರಕಾರೊ "ವರ್ಗೊ' ಪಂಡ ಅಸ್ತಿತ್ವೊಡ್ ಇಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕತೆ". ಉಂದು ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನೊ ಅರ್ಥಗಾತ್ ಬೇತೊಂಜಿ ಕತೆನ್ ಅವಲಂಬಿಸದಿಪ್ಪುಜಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾಂತ ವರ್ಗೊಡ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ದಿಂಜ ಆಶಯೊಲಿಪ್ಪುವೊ. ['.........A traditional tale that has an independent existence. I may be told as a complete narrative and does not depend for its meaning on any other tale. It may indeed happen to be told with another tale, but the fact that it may appear alone attests its independence. It may consist of only one motif of many ...... The ordinary Marchen (Tale like Cinderella of Snow white) are types consisting of many of them'. - **Thompson With 1951 : 415**] ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ ಆರ್ನೆ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ಜನಪದ ಕತೆದ ವರ್ಗೊಗಲೆನ್ Types of the folktaleಂದ್ ಬೃಹತ್ ಬೂಕ್‌ನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂದೆಡ್ದಾದ್ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಕತೆಕ್ಲೆ ತೌಲನಿಕವಾಯಿನ ಅಧ್ಯಯನೊಗ್ ಸಾಧ್ಯೊ ಆಂಡ್.

ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಐನ್ ವಿಭಾಗೊ ಮಲ್ತ್ನೊನ್ನ ಅಕ್ಲ್ ಮಾಂತ ವರ್ಗೊದ ಕತೆಗ್ಲೆ ಪಕ್ಕೊಡ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸಂಬಂಧವಾಯಿನ ಬೇತೊಂಜಿ ವರ್ಗೊನು ಕೊರ್ತೆರ್. ಒವ್ವೇ ಕತೆ ವಾ ದೇಸೊದವು, ವಾ ಬೂಕ್‌ದವು ಪನ್ಪು ವಿವರೊ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕತೆಕ್ಲೆಗ್ 1ಡ್ದ್ 2499ನೆತ ಮುಟ್ಟದ ವರ್ಗೊಸೂಚಿ ಸಂಖ್ಯೆಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕತೆನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನಾಯಗ್ ಈ ಕ್ರಮೊತ ವರ್ಗೊಸೂಚಿ ಒಂಜಿ ಕತೆದ ಮೂಲೊ ಪಾಠೊ, ಅವು ಬುಲೆಯಿನ ಬಿನ್ನೊ ರೂಪೊಗ್ಲು, ಅವು ಪ್ರಚಲಿತೊಡಿಪ್ಪುನ ಪ್ರದೇಸೊ ಇಂಚ ಅನೇಕೊ ಉಪಯುಕ್ತ ಅಂಶೊಲು ತಿಕುಂಡು. ಭಾಷಾ ಭೇದೊದ ಕಾರನೊಡ್ದು ಪರಿಚಯೊ ಇದ್ಯಂದೆ ಒರಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇಸೊದ ಕತಾ ಸಂಪೊತ್ತು ಆರೆನ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್‌ರೆನ ಪ್ರಯತ್ನೊಡ್ದು ಮಾತಂತೆರೆಗ್ಲಾ ತಿಕುನಂಚಾಂಡ್.

ಈತಾಂಡಲಾ ಆರ್ನೆ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ವರ್ಗೊಸೂಚಿ ಸಮಗ್ರವಾದ್ ಇದ್ಯಂದಿಪ್ಪುನವೇ ಬೂಕುದ ಮಲ್ಲ ದೋಸೊ. ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ವರ್ಗೊಸೂಚಿನ್ ತಯಾರ್ನಾವುನ ಕಾಲೊಗು ನಾನಲ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆ ಸಂಗ್ರಹೊ ವ್ಯಾಪಕವಾದ್ ನಡತ್ತ್‌ದಿದ್ಯಾಂಡ್. ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಾಂತ ಪ್ರದೇಸೊದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕತಾ ಸಂಗ್ರಹೊಲು ಬತ್ತ್‌ದಿದ್ಯಾಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ವರ್ಗೊಸೂಚಿಡ್ ಕೊರ್ನ ಬಿನ್ನ ಪಾಠೊಕ್ಲು ಅಧ್ಯಯನ ಕಾರೆರೆಗ್ ಸೀಮಿತವಾಂಡ್. ಇನಿ ಆರ್ನೆ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ವರ್ಗೊಸೂಚಿ ಒಂಜಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ವರ್ಗಸೂಚಿಯಾದ್ ಮಾಂತ್ರೊ ಸಹಕಾರ ಆಪುಂಡು ವಿನಹ ಆಕರ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾದ್ ಅತ್ತ್. ಇಂಚಿಪದ ದಿನೊಟು ಕತೆದ ವರ್ಗೊದ ಕಲ್ಪನೆನ್ ಆನೇಕೆರ್ ಒಪ್ಪುಜೆರ್ಂಡಲಾ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಈ ಬಗೆತ ಕೆಲಸೊ ಸಹಕಾರಿಯಾಪಂಡು ಪನ್ಪುನೆ ಮರಪ್ಪಿಯರಾವಾಂದ್.

7.1.1. ಪ್ರಾಣಿಕತೆಕ್ಲು **(Animal folktales)**

1. ಕಾಡ್ ಪ್ರಾಣಿಲೆ ವರ್ಗೊ – 1–99
2. ಕಾಡ್ ಪ್ರಾಣಿಲು ಬುಕ್ಕೊ ಸಾಂಕಿ ಪ್ರಾಣಿಲೆ ವರ್ಗೊ – 100–149
3. ಸಾಂಕಿ ಪ್ರಾಣಿಲೆ ವರ್ಗೊ – 200–219
4. ಪಕ್ಕಿಲೆ ವರ್ಗೊ – 220–299

7.1.2. ಸಾಮಾನ್ಯೊ ಕತೆಕ್ಲು **(Ordinary folktales)**

ಅ. ಮಾಂತ್ರಿಕ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ – 300–749

1. ಅತಿಮಾನುಸೊ ಅಡಚಣೆಗ್ಲೆ ವರ್ಗೊ – 300–399
2. ಅತಿಮಾನುಸೊ ಕಂಡನಿ–ಬುಡೆದಿ–ಸಂಬಂಧಿಕೆರೆ ವರ್ಗೊ – 400–459
3. ಅತಿಮಾನುಸೊ ಸಹಾಯಕೆರೆ ವರ್ಗೊ – 500–559
4. ಮಾಂತ್ರಿಕ ವಸ್ತುಗ್ಲೆ ವರ್ಗೊ – 560–649
5. ಸಾಮಾನ್ಯೊ ಶಕ್ತಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಜ್ಞಾನೊ ವರ್ಗೊ – 650–699
6. ಬಹಿಸ್ಕಾರೊ ಆಯಿನ ಬುಡೆದಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಪೊಣ್ಜೊವುನ ವರ್ಗೊ – 700–749

ಆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕತೆಕ್ಲು ವರ್ಗೊ - 750-849

ಇ. ರವ್ಯೊ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ - 850-999

1. ಬುದ್ಧಿವಂತ ಸಲಹೆಗಾರ್ರೆ ವರ್ಗೊ - 900-915
2. ವಿಧಿತ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ - 930-949
3. ಕಲುವೆ ಬುಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಾರ್ರೆ ವರ್ಗೊ - 950-969

ಈ. ಮೂರ್ಖ ರ್ರಕ್ಕಸ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ -1000-1199

7.1.3. ಹಾಸ್ಯೊ ಬುಕ್ಕ ಪನಿಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ **(Jokes and Anecdotes)**

1. ಪೆದ್ದೆರೆ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ - 1200-1349
2. ಅಜ್ಜಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸಂಬಂದಿಸಾಯಿನ ಹಾಸ್ಯೊಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ -
3. ಜಿಪುನೆರೆಗ್ ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ -
4. ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲೆನ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ -

7.1.4. ಸೂತ್ರೊದ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ**(Formal folktales)**

7.1.5. ಅಪೂರ್ವ / ಮುಗಿಯಂದಿ ಕತೆಕ್ಲೆ ವರ್ಗೊ **(Unfinished folkales)**

7.2. ಆಶಯ **(Motif)** : ಒಂಜಿ ಅಂಶೊನು ವಿಶ್ಲೇಷನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಸೇರ್ದಿಪ್ಪುನ ಒವ್ವೇ ವಿಷಯವಾದಿಪ್ಪಡ್ ಅವು ಕತೆತ 'ಆಶಯೊ'ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಜನಪದ ಕಲೆಕ್ಲೆನ ವಿನ್ಯಾಸೊ ಪ್ರಕಾರೊಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಆಶಯೊಗುಲಿಪ್ಪುವೊ. ಜನಪದ ಸಂಗೀತೊ, ಕಬಿತೊ, ಪಾರ್ದನೊ, ಸಂದಿ - ಇಂದೆತ ನಿರೂಪಣೆಡ್ ಅಯಿತ ರಚನೆಗ್ ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಆಶಯೊಲಿಪ್ಪುವೊ. ಜಾನಪದೊದ ಒವ್ವೇ ಪ್ರಕಾರೊದ ಕನಿಷ್ಠೊ ಘಟಕವಾದಿಪ್ಪುನ ಈ ಆಶಯೊಲು ಆಯಾ ಪ್ರಕಾರೊದ ಸ್ವರೂಪೊನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೊ. ಒಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೊನು ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಪ್ರಕರೊಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪಿಯರ, ಅತ್ತಂಡ ಒಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೊನು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವರ್ಗೊಕ್ಲಾದ್ ವಿಂಗಡಿಪ್ಯರ ಆಶಯೊಲು ಸಹಾಯ ಆಪುಂಡು. ಸ್ಟಿತ್ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಗಮನೊ ದೀಡ್ದ್ 'Motif Index of folk literature' ಪನ್ಪುನ ಆಜಿ ಸಂಪುಟೊಗ್ಲೆನ ಬೃಹತ್ ಬೂಕೊಂಜಿ ತಯಾರಿಸದೆ [1964]. ಸ್ಟಿತ್ ಥಾಮ್ಸನ್ನ್ ಪ್ರಕಾರೊ,

‘ಆಶಯ’ ಪಂಡ, ‘ಪರಂಪರೆಡ್ ಒರಿದ್ ಬರ್ಪುನ ಕತೆದ ಕನಿಷ್ಠೊ ಘಟಕ’ ["A motif is the smallest element in a tale having a power to persist in tradition. In order to have this power it must have something unusual and striking about it. Most motifs fall into three classes. First are the actors in a tale-gods, or unusual animals ..... or conventionalized human characters like the favorites youngest child or the cruel step-mother. Second come certain items in the back ground of the action-magic objects, unusual customs, strange beliefs and the like. In the third place are single incidents-and these compose the great majority of motifs. It is this last class that can have an independent existence and that many therefore serve as true tale-types. By far the largest number of traditional types consist of these single motifs". –Thompson Stith 1951 : 415-516] ಆಶಯೊಂದ್ ಆವೊಡಾಂಡ ಅಯಿಟ್ ದಾನೆನೋ ಒಂಜಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಅತ್ತೊಂಡ ವಿಶೇಷೊ ಇಪ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಥಾಮ್ಸನ್‌ನ ಪ್ರಕಾರೊ ಜಾನಪದೊ ಕತೆತ ಆಶಯೊಲೆನ ವಿಶೇಷತೆಲು ಈ ಕ್ರಮೊಟ್ಟು ಇಪ್ಪುಂಡು.

ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಕತೆಕ್ಲೆ ಆಶಯೊಡು ಇಂಚನೇ ಮಸ್ತ್ ಸಾಮ್ಯತೆಲು ತೋಜುಂಡು. ವಸ್ತುಗ್ಲೆ ಆಧಾರೊದ ಆಶಯ, ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ಲೆ ಆಧಾರೊದ ಆಶಯ, ಘಟನೆಗ್ಲೆ ಆಧಾರೊದ ಆಶಯ ಇಂಚ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಆಶಯೊದ ಆಧಾರೊಡ್ ವಿಭಾಗಿಸವೊಲಿ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನೊನು ಕೆಲವು ಕತೆಕ್ಲೆನ ವರ್ಗೊದೊಟ್ಟುಗೆ ಅಕೇರಿದ ಭಾಗೊಡು ತೂವೊಲಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಕ್ಷರೊ ಮಾಲೆದ I.O.U. ಅಕ್ಷರೊಕ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ದ್ ಒರಿನ 23 ಅಕ್ಷರೊದಾದ್ ಆಶಯೊಗ್ಲೆನ್ ಉಲಯಿ ಭಾಗೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಥಾಮ್ಸನ್ ಅವೆಕ್ಕ್ ಬೇತೆನೇ ಪುದರ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

7.2.1. A. ಪೌರಾಣಿಕ ಆಶಯುಗ್ಲು(Mythological Motifs)

7.2.2. B. ಪ್ರಾಣಿಗ್ಲು (Animals)

7.2.3. C. ನಿಷಿದ್ಧ(Taboo)

7.2.4. D ಮಾಟೊ(Magic)

7.2.5. E. ಸಾವು(The Dead)

7.2.6. F. ಅದ್ಭುತೊಗ್ಲು (Marvels)

7.2.7. G. ರಕ್ಕಸೆರ್(Ogres)

7.2.8. H. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ಲು (Tests)

7.2.9. J. ಬುದ್ಧಿವಂತೆರ್ ಬುಕ್ಕ ಮೂರ್ಖೆರ್(The wise and the foolish)

7.2.10. K. ಮೋಸೊಗ್ಲು(Deceptions)

7.2.11. L. ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಯಿನ ಅದೃಷ್ಟೊ(Reversal of fortune)

7.2.12. M. ಭವಿಷ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸವುನೆ(Ordaining the Future)

7.2.13. N. ಆಕಸ್ಮಿಕೊ ಅಂಚನೆ ಅದೃಷ್ಟೊ(Chance and Fate)

7.2.14. P. ಸಮಾಜೊ(Society)

7.2.15. Q. ಬಹುಮಾನೊಗ್ಲು, ಶಿಕ್ಷೆಲು(Rewards and Punishments)

7.2.16. R. ಬಂಧಿಗ್ಲು ಬುಕ್ಕ ನಿರಾಶ್ರಿತೆರ್ (Captives and fugitives)

7.2.17. S. ಅಸಾಧ್ಯ ಕ್ರೌರ್ಯೊ(Unnatural Cruelty)

7.2.18. T. ಲೈಂಗಿಕೊ/ಕಾಮೊ(Sex)

7.2.19. U. ಜೀವನೊ ಸ್ವರೂಪೊ(The Nature of Life)

7.2.20. V. ಧರ್ಮೊ(Religion)

7.2.21. W. ಸ್ವಭಾವ ವಿಶೇಷೊಲು(Tracits of Character)

7.2.22. X. ಹಾಸ್ಯೊ(Humor)

7.2.23. Z. ಇತರೊ ಆಶಯೊಲು(Miscellaneous groups of Motifs)

8. ವಸ್ತು, ವ್ಯಕ್ತಿ , ಘಟನೆ ಪ್ರಧಾನ ವರ್ಗೊ ಬುಕ್ಕೊ ಆಶಯೊದ ಕತೆಕ್ಲೆನ ಪಠ್ಯೊ

ಅ. ವಸ್ತುಗ್ಲೆ ಆಧಾರೊದ ಕತೆಕ್ಲ್.

8.1. ಕುದ್ಕನ ತೀರ್ಪು : ಒಂಜಿ ಪಿಲಿ ಒಂಜಿ ಊರ್ದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಅಕ್ಲೆನ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ ಬಾರಿ ತೊಂದರೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಊರ್ದ ಜನೊ ಆ ಪಿಲಿನ್ ಪತ್ತೊಡುಂದು ಒಟ್ಟಾದ್ ಒಂಜಿ ನಿರ್ಧಾರೊಗು ಬತ್ತೆರ್.

ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಆ ಪಿಲಿ ಬರ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗು ಊರ್ದ ಮಾನ್ಯರ್ ಮಾಂತ ಬಲೆ ಪತ್ತೊಂದ್ ತಯಾರಾದ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಅಂಚನೆ ಒಂಜಿ ಪಿಲಿತ ಪಂಜರೊನ್ಲಾ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಆತಾನಗ ಆ ಪಿಲಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಮಾನ್ಯೆರ್ ಬಲೆತ ಅಂಚಿದ ಕರೆಟ್ ಒಂಜಿ ಪೆತ್ತನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಆ ಪಿಲಿ ಪೆತ್ತನ್ ತೂದ್ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸೊಡು ಪಾರೊಂದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಬರ್ಪುನ ರಭಸ್‌ಡ್ ಬಲೆಪಾಡ್ನೆನ್ ಪಿಲಿ ತೂತ್‌ನನೇ ಇದ್ದಿ. ಪಾರೋಂದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಪಿಲಿ ಬಲೆಕ್ಕ್ ಬೂರ್ಂಡ್. ಅಪಗ ಪಿಲಿನ್ ಪತ್ಯರ ಕಾತ್‌ಕುಲ್ಲ್‌ನ ಮಾನ್ಯೆರ್ ಪಿಲಿನ್ ಪತ್ಯೆರ್. ಹ್ಲ್ಂ.. ಪಿಲಿನ್ ಪಂಜರೊಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್.

ಇಂಚನೆ ಒಂಜಾತ್ ದಿನೊ ಕರಿಂಡ್. ಆ ಪಿಲಿತ ಕಡೆಟೆ ಒರಿ ನರಮ್ಮಾನಿಲಾ ಪೋಯಿಜೆರ್. ಅಯಿತ ಬಂಜಿಗ್ ಒಂಜಿ ಅಕ್ರದ ಕಡ್ಡಿಲಾ ತಿಕ್‌ಜಿ. ಬಡಾವಾಯಿನ ಪಿಲಿ ಬಾರಿ ಸೊರಗ್ಗ್ಂಡ್. ಪಿಲಿಕ್ಕ್ ಬಡಾವುನ್ ತಡೆವೊನ್ಯರ ಆಯಿಜಿ. ಆ ಪಂಜರೊದ ಬರಿಟ್ಟೆನೆ ಒಂಜಿ ಸಾದಿಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಜನೊಕ್ಲು ಪೋನಗ ಬನ್ನಗ ಪಂಜರೊನು ತೂವೊಂದು ಬತ್ತೊಂದ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಒಂಜಿದಿನೊ ಆ ಸಾದಿಡ್ ಒಂಟಿ ಬ್ರಾನೆ ಸಮ್ಮನೊದ ಒನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪಗ ಪಿಲಿ ಬ್ರಾನನ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ದ್ ಲೆತ್ತ್ಂಡ್. 'ದಯದೀಡ್ದ್ ಎನನ್ ಈ ಪಂಜರೊಡ್ದ್ ಒರ ಬುಡ್ಲೆ. ಈರ್ನ ಉಪಕಾರೊನು ಯಾನ್ ಕಂಡಿತ ಮರಪ್ಪುಜಿ. ಯಾನ್ ಎನಡ ಇಪ್ಪುನ ಬಂಗಾರ್ನ್ ಕೊಂಡತ್ ಕೊರ್ಪೆ'ಂದ್ ಪಂಡ್. ಬಂಗಾರ್ದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡ್ದ್ ಪಿಲಿತ ಪೋಡಿಗೆ ಮರತ್ಂಡ್. ಬ್ರಾನೆ 'ಬಂಗಾರ್

ಕೊರ್ಪುನೆಂಡ ಮಾಂತ್ರೊ ಪಂಜರೊದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪುವೆ'ಂದ್ ಪಂಡೆ. 'ಯಾನ್ ಕಂಡಿತೊಗ್ಲಾ ಕೊರ್ಪೆ'ಂದ್ ಪಿಲಿ ಆಯಗ್ ಬಾಸೆ ಕೊರ್ಂಡ್. ಬ್ರಾನೆ ಪಂಜರೊದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪುವೆ. ಪಂಜರೊದ ಉಲಾಯಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಂಚನೆ ಬಡವು ಅಂಗಾತ್ನೆಡ್ ಬಚ್ಚಿದಿತ್ತಿನ ಪಿಲಿಕ್ಕ್ ಸೊಗೊರ್ನೇ ತಿಕ್ಕಿನಂಚನೆ ಆಂಡ್. ಪಿಲಿ ಬ್ರಾನನ್ ಪತ್ತ್ ತಿನಿಯರ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಪಗ ಬ್ರಾನೆ 'ನಿನನ್ ಪಂಜರೊಡ್ದ್ ಬುಡ್ಪಾಯಿನ ಉಪಕಾರೊಗು ಈ ದಾನೆ ಇಂಚ ಮಾಲ್ಪುವ ? ಎನನ್ ಕೆರ್ಪನಾ?' ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನ್ಪೆ. ಅಪಗ ಪಿಲಿ 'ನಿನ್ನಂಚಿನ ನರಮಾನ್ಯೆರ್ ಎನನ್ ಈ ಪಂಜರೊದುಲಾಯಿ ಬಂಧನೊಡು ಪಾಡ್ನೆಡ್ದಾವರ ಎಂಕ್ ಈ ಗತಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರೊ ನರಮಾನಿಯಾಯಿನ ನಿನನ್ ಯಾನ್ ತಿನ್ಪೆ'ಂದ್ ಪಂಡ್. ಅಪಗ ಬ್ರಾನೆ 'ಈಯಿ ಎನನ್ ಇಂಚ ತಿನ್ಪುನವು ನ್ಯಾಯ ಅತ್ತ್. ಏರೆಡಾಂಡಲಾ ನವೊ ಇಂದೆಕ್ ನ್ಯಾಯೊ ಕೇನ್ಗೊ'ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಪಿಲಿ ಒತ್ತೊಂಡ್. ಪಿಲಿಲಾ ಬ್ರಾನೆಲಾ ನ್ಯಾಯೊ ಕೇನ್ಯರೆ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಒಂತೆ ದೂರೊ ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಒಂಜಿ ಲಾಚರಾಯಿನ ಎರು ಮೇವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಎರುನು ತೂದ್ ಇಂದೆಟ ನವೊನ ನ್ಯಾಯೊ ಕೇನುಗೊಂದ್ ಪಿಲಿ ಬ್ರಾನಡ ಪಂಡ್. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬ್ರಾನೆ ಒತ್ತೊನ್ಡೆ. ಆಯೆ ಎರುತ ಕೈತಲ್ಗ್ ಪೋದ್, 'ಉಪಕಾರೊ ಮಲ್ತಿನ ಎನನ್ ಪಿಲಿ ತಿನ್ಪುನವು ಸರಿಯೊ?'ಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಪಗ ಎರು ಪನ್ಪುಂಡು, 'ನಿನನ್ ಪಿಲಿ ತಿನ್ಪುನವು ಸರಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಯಾನ್ ಶಕ್ತಿವಂತೆ ಆದಿಪ್ಪುನಗ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ಎನನ್ ಬೆನ್ಪಾತ್, ಸರಿಯಾದ್ ತಿನಿಯರ ಬಂಜಿಗ್ಲಾ ಕೊರಂದೆ, ಇತ್ತೆ ಯಾನ್ ಪರಬ್ಬೆ ಆನಗ ಕಿದೆಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬೆರಿಪತ್ತಿನ ಮಾನ್ಯಜಾತಿದಕ್ಲು ನಿಕ್ಲು. ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರೊ ನಿನ್ನಂಚಿನಕ್ಲೆನ್ ಪಿಲಿ ತಿನ್ಪುನವು ಸರಿ'. ಎರುತ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ಪಿಲಿಕ್ಕ್ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸೊ ಅಪುಂಡು. ಅವು ಬ್ರಾನನ್ ಪತ್ಯರ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಪಗ ಬ್ರಾನೆ ಪನ್ಪೆ, 'ಒರಿಯಡ ಕೆಂಡ ಎತರುಜಿ. ನಾನೊರಿಯಡ ಕೇನ್ಗೊ. ಆಯೆಲಾ ಅಂಚನೇ ಪಂಡ ಎನನ್ ಈಯಿ ತಿನೊಲಿ'.

ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಪಿದಾಡಿನ ಪಿಲಿಲಾ ಬ್ರಾನೆಲಾ ಸುಮಾರ್ ದುಂಬು ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ಬೈಲ್ದ ಬರಿಟ್ ತರುಮೀನ್ ಪತ್ಯರ ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕುದಿಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಲೆಗ್

ಎದುರ್ ತಿಕುವೆ. ಬ್ರಾನೆ ಕುದಿಕಡ ನಡತ್ತ್‌ನ ಸಂಗತಿನ್ ಬೂಲ್ತೊಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಅಪಗ ಕುದಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೊಡು 'ಎಂಕ್ ನಿಕ್ಲ್ ಒಲ್ಪ ದಾನೆ ಪಂಡಲಾ ಅರ್ತೊ ಆಪುಜಿ. ನಿಕ್ಲ್ ಒಲ್ಪ ಇತ್ತರೋ ಆಡೆಗೇ ಪೋಯಿ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಒಪ್ಪುವೆರ್. ಪಿಲಿ ಇತ್ತ್‌ನ ಪಂಜರೊದಾಡೆಗೇ ಕುದಿಕ್ಕನ್ ಲೆತೊಂದ್ ಬರ್ಪೆರ್. 'ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಸ್ಯಾಯೊ ಪನೊಡಾಂಡ ನಿಕ್ಲ್ ಒಲ್ಪೊಲ್ಪ ಇತ್ತರೊ ಅಲ್ಪಲ್ಪನೇ ಉಂತ್‌ದ್, ನಿಕ್ಲ್ ದಾನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತರ್ ಅಂಚನೇ ಮಲ್ಪುಲೆ'ಂದ್ ಕುದಿಕ್ಕೆ ಪನ್ಪೆ. ಅಯಿಕ್ಲಾ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಒತ್ತೊನ್ಪೆರ್. 'ಸುರೂಕ್ ಪಿಲಿ ಪಂಡಿನಂಚನೆ ಕೇನೊಡು, ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಬ್ರಾನೆ ಪಂಡಿನಂಚನೆ ಕೇನೊಡು'ಂದು ಕುದಿಕ್ಕೆ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಕುದಿಕ್ಕೆ ಪಿಲಿಟ 'ಈಯಿ ಸುರುಟು ಒಲ್ಪ ಇತ್ತ ?'ಂದ್ ಕೇಂಡ್. 'ಯಾನ್ ಪಂಜರೊದ ಉಲಾಯಿಡಿತ್ತೆ'ಂದ್ ಪಿಲಿ ಪಂಡ್. 'ಅಂಚಾಂಡ ಉಲಾಯಿ ಎಂಚ ಇತ್ತೆಂದ್ ಒರ ತೋಯ್ಪಾವು'ಂದ್ ಕುದ್ಕೆ ಪಂಡ್. ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಪಿಲಿ ಪಂಜರೊದ ಉಲಾಯಿ ಪೋದ್ ಕುಲೊಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಕುದ್ಕೆ ಬ್ರಾನಡ ಕೇಂಡ್, 'ಈಯಿ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಸುರುಕು ಬಾಕಿಲದ ಕೀಲ್ ಪಾಡ್ದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಇದ್ಯೋ ?' 'ಕೀಲ್ ಪಾಡ್ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್'ಂದ್ ಬ್ರಾನೆ ಪಂಡೆ. 'ತೂಕೊ, ಆ ಕೀಲ್‌ನ್ ಒರೊ ಪಾಡ್ದ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾವು' ಪಂಡೆ ಕುದಿಕ್ಕೆ. ಬ್ರಾನೆ ಅಂಚನೆ ಬಾಕಿಲ್ದ ಕೀಲ್‌ನ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ಪಿಲಿ ಪಂಜರೊದ ಉಲಾಯಾಂಡ್. ಬ್ರಾನೆ ಪಿದಾಯಿಡೆ ಒರಿಪ್ಪೆ. ಅಪಗ ಕುದಿಕ್ಕೆ ಪನ್ಪುಂಡು, 'ಈ ಪಿಲಿ ಇನಿ ನಿನನ್ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಎನನ್ಲಾ ತಿನ್ಪು. ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಈ ಪಿಲಿ ಪಂಜರೊದುಲಯೆ ಇಪ್ಪಡ್. ಈಯಿ ನಿನ್ನ ಸಾದಿಗೆ ಪೋಲ'ಂದ್ ಬ್ರಾನಡ ಕುದ್ಕೆ ಪಂಡ್. ಪಂಜರೊದುಲಾಯಿ ಇತ್ತಿನ ಪಿಲಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ನಮಸ್ಕಾರೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ್. ಬ್ರಾನೆಲಾ ಆಯನ ಸಾದಿಡೆ ಪೋಯೆ.

ವರ್ಗೊ : ಪ್ರಾಣಿ ವರ್ಗೊಡ್ [155] ಬರ್ಪುನ ಕತೆ.

ಆಶಯೊಲು : 1. ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇದ್ಯಾಂದಿನ ಪಿಲಿ – ಕೃತಘ್ನ ಪಿಲಿ.

2. ಆಪಾಯೊನು ಉಪಾಯೊಡು ಗೆಂದೊಡು.

8.2. ದೀಪೊದ ಕತೆ : ಒಂಜಿ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಜೋಕ್ಲು ಇದ್ಯಂಡ್. ಒಂಜಿದಿನೊ ಬುಡೆದಿ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಬಜವು ಪೂಜಿನಗ ಆಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮರಿತ ಕುಂಞಿ ತಿಕ್ಂಡ್. ಆ ಮರಿತ ಕುಂಞಿನ್ ಮೊಟ್ಟೆಡ್ ಕಟ್ಟೊಂಡಲ್. ಜೋಕ್ಲ್ ಇದ್ಯಾಂದಿನಾಲತ್ತಾ? ಕಂಡನಿಯಗ್ ಈ ವಿಚಾರೊ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಆಲ್ ಈ ಮರಿತ ಕುಂಞಿನ್ ಬಾರೀ ಮೋಕೆಡ್ ಸಾಂಕ್‌ಬಲ್. ಅವು ಬುಲೆದ್ ಮಲ್ಲೆ ಆಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಆಡೆಮುಟ್ಟ ಆಲೆ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಅವು ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ. ಆಲ್ ಅಡಿಗೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಅವು ಉಲಯಿಡೇ ಆಲೆನ ಕೈತಲ್ಡೇ ಗೊಬ್ಬೊಂದು, ಪುರೆಲೊಂದು ಇಪ್ಪೆದ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಆಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮದಿಮೆಗ್ ಪೋವೊಡಾಂಡ್. ಆಲ್ ಬತ್ತಲ್, ಆಲೆನ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತಲ್. ಗಂಜಿದ ಕರನ್ ಜಾದ್ ದೀಡ್ಯಲ್. ಆಜಾಯಿನ ಕಜಿಫು ಮಲ್ತಲ್.

ಈ ಮರಿತ ಕುಂಞಿ ದಿನೋಲ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ ಬಾಕಿಲ್ಡ್ ತೆರಿಯೆದಂಚನೆ ಚುರುಂಡೆ ಪಾಡ್ದ್ ಜೆರ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆಲ್ ಅಡಿಗೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಅವು ಏಪೋಲ ಜೆರ್ತೊಂದಿಪ್ಪೆದ್ಂಡ್. ಆಲೆಗ್ ಆನಿ ಮರಿತ ಕುಂಞಿದ ನೆಂಪೇ ಇದ್ದಿ. ಅಲ್ ಆಜಾಯಿ ಕಜಿಪುನು ಜಾದ್ ತೆರಿಯೆದ ಲೆಕೊ ಇತ್ತ್‌ನ ಮರಿತ ಕುಂಞಿದ ಮೇಲ್ಗ್ ಕರನ್ ದೀಡ್ವಲ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಆಲ್ ಮದಿಮ್ಮೆಗ್ ಪೋಯರ ಬಂಗಾರ್ ಕೇನ್ಯರ ಪೋಪಲ್. ಬಂಗಾರ್ ಕೊಂಡತ್ತ್ ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಮರಿತ ಕುಂಞಿ ತೋಜುಜಿ. ಏಪೊಲಾ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್, ನಲಿತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇನಿ ಆಲ್ ಬನ್ನಗ ಮರಿತ ಕುಂಞಿ ದಾನೆ ಬತ್ತ್‌ಜಿ ಓಲೆ ಪೋಂಡ್ಂದ್ ನಾಡೊಂದ್ ಪೋಪಲ್. ನಾಡ್‌ನಾಡ್ದ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಆಜಯಿ ಕಜಿಪುದ ಕರತ ಅಡಿಟ್ ಸೈತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅವು ಸೈತ್ಂಡ್ ಪಂಡಲ್ ಅಯಿನ್ ಒಂಜಿ ನೆಲಕ್ಕುರಿಗ್ ಪಾಡ್ಯಲ್. ಪಾಡ್ದ್ ಸರಿ ಕುಟ್ಟುಬಲ್. ಅಯಿತ ಎಲುನ್ ಸುರಿತ್ ಸೊಂಟೊಡ್ ಕಟ್ಟೊನ್ಬಲ್. ಅಯಿತ ದೂಲುನ್ ತಿನ್ಪಲ್. ತಿಂದ್‌ದ್ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಇಪ್ಪುವಲ್. ಆತಾನಗ ಕಂಡನಿ ಬರ್ಪೆ. ಆಯೆ ಬಜೀ ಸಜ್ಜನೆ. ಆಯೆ ಬನ್ನಗ ಆಲ್ ಪನ್ಪಲ್, 'ತೂಲೆ ಯಾನೊಂಜಿ ಒಗಟ್ ಪನ್ಪೆ, ಅಯಿಕ್ಕ್ ಉತ್ತರೊ ಪಂಡರ್ಂಡ ಸರಿ. ಇದ್ಯಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆಗ್ ಇರೆನ ತರೆಕ್ ಅಪ್ಪಣೆ. ಇರೆನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆ'. ಆಲ್ ಪಂಡ್ನ ಒಗಟ್ ದಾನೆ ಪಂಡ 'ಸಾಂಕ್ದೆ, ಸಲಹ್ದೆ, ಕುಟ್ಟ್‌ದೆ,

ಸುರಿತೆ, ಮುಕ್ಕ್‌ದೆ, ಕಟ್ಟ್‌ದೆ' – ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಉತ್ತರಿಸಯರ ಆಯಡ್ಡ್ ಆಯಿಜಿ. ಏತೇತೊ ಜನೊತ ಸಭೆ ಸೇರ್‌ಂಡಲ ಆಕ್ಲೆಡ್ಡಾಯಿಜಿ. 'ಎಲ್ಲೆ ಈರೆನ್ ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆಗ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆ'ಂದ್ ಕಂಡನಿಯಗ್ ಪಂಡಲ್. ಅಯಿಕ್ ಆಯೆ ಪಂಡೆ – 'ಎನನ್ ಎಲ್ಲೆ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆಡ್ ಬೆಜಾರೊ ಇದ್ದಿ. ಆಂಡ ಎನ್ನೊಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪರಕೆ ಉಂಡು. ಎನ್ನ ತಂಗಡಿನ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆ. ಆಲೆನ್ ಎಂಕೊರೊ ಕಣ್ಣ್‌ದಿಂಜ ತೂಪುನ ಆಸೆ. ಬುಕ್ಕೊ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆಗ್ ಎಂಕ್ ಚಿಂತೆ ಇದ್ದಿ'. ಅಂಚನೆ ಆಯನ ತಂಗಡಿ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಜನೊ ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಆಲೆಗ್ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲು. ಬಯ್ಯ ಬಯ್ಯಾನಗ ಅ ಜನೊ ಆಡೆ ಪೋದ್ ಮುಟ್ಟ್‌ಂಡ್. 'ಈ ರೀತಿ ಸಂಗತಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಈಯಿ ಬರೊಡಾತೆ. ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪೆರ್ಗ'ಂದ್ ಪೋಯಿನ ಜನೊ ಪನ್ಪೆ. ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನೆನೆ ತಂಗಡಿ ತನ್ನೊ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ದೇರ್ದೊಂದ್ ಅಣ್ಣನಾಡೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ಬಲ್. ಬತ್ತ್ ಬತ್ತ್ ದ್ ಊರು ಕೈತಲಾನಗ ಕತ್ತಲೆ ಆಪುಂಡು. ರಾತ್ರಿ ಆನಗ ಆಲ್ ಒಂಜಿ ಅತ್ತೊಸುದ ಕಟ್ಟೆದಾಡೆಗ್ ಬನ್ನಗ ಬಚ್ಚಿದ್ ಮರಕ್ಕ್ ಒರಗ್ಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುವಲ್. 'ನಾನ ಓಡೆ ಪೋಪುನೆ ಜೋಕ್ಲೆ, ನವೊ ಮುಲ್ಪನೆ ಉಂತುಗೊ. ಎಂಕ್ ಅಣ್ಣನ್ ತೂಪುನ ಭಾಗ್ಯೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆಯನ್ ತೂಪೆ' ಇಂಚ ಪಂಡೊಂದು ಆ ಅಶ್ವತಕಟ್ಟೆಗ್ ಒರಗ್ಗುವಲ್. ಆ ಅಶ್ವತ ಮರಟ್ಟ್ ರಾತ್ರಿಡ್ ಊರ್ದ ಮಾಂತೊ ಇಲ್ಲಡೆದ ದೀಪೊಲು ಸೇರೊಂದಿತ್ತೊ. ಆಂಡ ಆ ದಿನೊ ಕಂಡನಿಯನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನ ಇಲ್ಲಡೆದ ದೀಪೊ ಮಾಂತ್ರೊ ಬತ್ತಿಪ್ಪುಜಿ. ಅಲ್ಪ ಸೇರ್ನ ದೀಪೊಗ್ಲು ಮಾಂತ ಅಯಿತ್ತಾತೆಗೆ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೊಗೆ. ಮರತ್ತಡಿಟ್ಟ್ ಒರಗಿನ ಈ ಪೊನ್ನೊಜೀವುಗ್ಲಾ ಸರಿ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತಿಪ್ಪುಜಿ. ಜೋಕ್ಲ್ ಮಾಂತ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕಟ್ಟೆಗ್ ಸೇರ್ನ ದೀಪೊಲು ಪೂರ ಇಂಚ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೊಗೆ – 'ಆ ದೀಪೊನ್ ನವೊ ಇನಿ ಈ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಬರ್ಯರ ಬುಡ್ಯರ ಬಲ್ಲಿ. ಆಯನ್ ನಮ್ಮೊ ಕುಟುಂಬೊಗ್ ಸೇರ್ಸಾಯರ ಬಲ್ಲಿ'.

ಈ ಕಡೆಟ್ ಅಣ್ಣೆ ತಂಗಡಿನ್ ಕಾಪುವೆ. ರಾತ್ರಿಯಾಂಡಲಾ ಆಲ್ ಬರಂದಿಪ್ಪುನೆನ್ ತೂದ್ ದೀಪೊನು ತೊಕ್ಕಪೆ. ಅ ದೀಪೊ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್. 'ಈಯಿ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಬಡತ್ಯರ ಬಲ್ಲಿ, ದಾನೆ ಈತ್ ಪೊರ್ತಾಯಿನೆ ?'

ಇಂಚ ಒರಿನ ದೀಪೊಲು ಅಯಿನ್ ವಿಚಾರೊ ಮಲ್ಪುವೊ. ಅಪಗ ಆ ದೀಪೊ ಪಂಡ್, 'ಎನನ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಕೂಟೊಗು ಸೇರ್ಸಾಯಿಜಾಂಡಲಾ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದಿ. ಎನ್ನ ಮೂಜಿ ಪಾತೆರೊ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಪಂಡ್ದ್ ಬುಡ್ಪೆ', 'ದಾನೆ ಪನ್ಲ'ಂದ್ ಒರಿನ ದೀಪೊಗುಲು ಪನ್ಪೊ. ಆ ದೀಪೊ ಪಂಡ್, 'ಯಾನ್ ಇಪ್ಪುನ ಇಲ್ಲಡೆಡ್ ಇರ್ವೆರ್ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಉಲ್ಲೆರ್. ಬುಡೆದಿಗ್ ಒಂಜಿ ಮರಿತ ಕುಂಞಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಲ್ ಅಯಿನ್ ಸಾಂಕೊಂದು, ಸಲಹೊಂದಿತ್ತಲ್. ಆಲ್ನ ಕೈಟೆ ಅಯಿನ ಜೀವೊಲಾ ಪೋಂಡ್' – ಇಂಚ ಸುರುಮಲ್ತ್ದ್ ಮಾಂತ ಕತೆನ್ ಆ ದೀಪೊ ಪಂಡ್. 'ಆಯೆ ಮೆಗ್ದಿನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ಕೊರ್ತ್ತೆಗೆ. ಆಲೆಗ್ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲು. ಆಲೆಗ್ ಲೆಪ್ಪೋಲೆ ಪೋತ್ಂಡ್. ಆಲೆಗಾದ್ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆ ಕಾರನೊಡ್ದಾವರೊ ಆಯನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆನ್ ಇನಿಕ್ಕ್ ತಡೆತ್ತೆರ್. ಎಲ್ಲೆ ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆಗ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆಂದ್ ತೀರ್ಮಾನೊ ದೆತ್ತೊಂದೆರ್. ರಾತ್ರಿಗ್ ಮುಟ್ಟ ತಂಗಡಿಗಾದ್ ಕಾತ್‌ದ್, ಬುಕ್ಕ ಎನನ್ ತೆಕ್ಕಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಬರ್ಪುನವು ಪೊರ್ತಾಂಡ್'. ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದಿತ್ತ್‌ನ ತಂಗಡಿ ಇಂದೆನ್ ಪೂರ ಕೇಂಡಲ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಬೊಲ್ಪಾಪುಂಡು. ಬೊಲ್ಪಾನಗ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ದೆತ್ತೊಂದ್ ಅಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋಪಲ್. ಅಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಮುಟ್ಟ್‌ನಗ ಅತ್ಯೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತಂಗಡಿನ್ ಜೋರ್‌ಮಲ್ಪುವಲ್. 'ದಾನೆ ಬರಿಯರ ಪೊರ್ತಾಯಿನೆ ?'ಂದ್ ಕೇನ್ಬಲ್. 'ಎನ್ನ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದ್ ಬನ್ನಗ ಪೊರ್ತಾಂಡ್'ಂದ್ ಪಂಡಲ್. 'ಸರಿ ತೂದಾಂಡತ್ತ್. ನಾನ ಕಂಡನಿಯನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಲೊ'ಂದ್ ಬುಡೆದಿ ಅಮುಸ್ಸರೊ ಮಾಲ್ಪುವಲ್. ಅಪಗ ಆಯನ ತಂಗಡಿ 'ಯನ್ ಮೂಜಿ ಪತೆರೊ ಪನ್ಪೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಬೋಡಾಂಡ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರೊಲಿ'ಂದ್ ಪನ್ಪಲ್. ಅಯಿಕ್ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ತಂಗಡಿ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಬುಡೆದಿನ ವೃತ್ತಾಂತೊನು ಪೂರಾ ಪನ್ಪಲ್. ಪೂರ್ತಿ ಸಂಗತಿ ಗೊಂತಾನಗ ದಿಂಜಿದಿ ಸಭೆತ ಜನೊ ಆಯನ ಬುಡೆದಿನ್ ಮೂಜಿ ಸಾದಿ ಸೇರುನಲ್ಲ ತರೆ ಬೋಲಿತ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿತ ಮೇಲ್ಡ್ ದೀಪೊನ್ ದೀಡ್ದ್, ಆಲೆನ್ ಅಲ್ಪನೆ ಬುಡ್ಪೆರ್. ಕಂಡನ್ಯನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆ ತಪ್ಪಾವೆರ್.

ವರ್ಗೊ : ಮಾಂತ್ರಿಕ ವರ್ಗೊಗು[850-999] ಸೇರುನ ಕತೆ.

ಆಶಯೊಲು : 1. ವ್ಯಭಿಚಾರಿ(ಸೂಲೆ) ಬುಡೆದಿ ಕಂಡನ್ಯನ ಜೀವೊಗ್ ಅಪಾಯೊ.

2. ದೀಪೊಗ್ಲ್ ಪಾತೆರುನೆ.

8.3. ಒರಜಪ್ಪೋ ಜಮನೇರೊಳೊ : ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸುರುತ ಒಂಜಿ ಆನ್ ಮಗೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊದವು ಮೂಜಿ ಪೊನ್ನು ಜೋಕ್ಲು. ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಮಗೆ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಚೆಂಡ್ ಕೊಂಡತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಕಿಲ್ದ ಮೇಲ್ಡ್ ದೀಡ್ದ್ ಅಪ್ಪೆಡ ಪನ್ಪೆ, 'ಇಂದೆನ್ ಯೇರ್ ಮುಡಿಪ್ಪುವೆರೋ ಅಕ್ಲೆನ್ ಯಾನ್ ಮದಿಮ್ಮೆ ಅಪೆ'. ಆಯೆ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಯಿನೆಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಮೆಗ್ದಿನಕ್ಲ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆ ಪೂವುಗು ಕೈ ಪಾಡುವೆರ್. ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆ ಮಗೆ ಪಂಡ್ನ ಪಾತೆರೊನು ತೆರಿಪ್ಪಾವಲ್. ಸುರುತ ರಡ್ಡ್ ಜನೊ ಮೆಗ್ದಿನಕ್ಲ್ ಪೂವುನು ಬುಡ್ದ್ ಪೋಪೆರ್. ಅಕೇರಿದ ಮೆಗ್ದಿ ಹಟೊಟು 'ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ದಿನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವಯೆ'ಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಆ ಪೂವುನು ದೆತೊಂದ್ ಮುಡಿಪುವಲ್. ಅಣ್ಣೆ ಬತ್ತೆ, ವಿಷಯೊ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಆಯೆ ನಿರ್ಧಾರೊ ಬದಲಿಸಾಯಿಜೆ. ಎಲ್ಯ ಮೆಗ್ದಿನೊಟ್ಟುಗೆ ಆಯನ ಮದಿಮೆಗ್ ತಯಾರಾಂಡ್. ಈತಾನಗ ಮದಿಮ್ಮಾಲ್ ತಪ್ಪಾವಂದಿನಂಚನೆ ಆಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಕೋಣೆಡ್ ಫಾಡ್ದ್ ಅಲೆಗ್ ತಾರಾಯಿ ಪೆರೆಪುನ ಕೆಲಸೊ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆಲ್ ಒಂಜಿ ಪೆರ್ಗುಡೆಗ್ ತಾರಾಯಿ ಕೊರ್ಪುನ ಆಸೆ ತೋಯಿಪ್ಪಾದ್, ಅಯಿಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಸುರಂಗೊಮಾರ್ಗೊನ್ ದೆಪ್ಪಾದ್, ಆಲ್ ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ತಪ್ಪಾವೊಂಡಾಲ್. ಒಂಜಿ ಜಮನೇರೊಲ್ದ ಮರತ ಮೇಲ್ಡ್ ಬಡ್ತ್ ಕುಲ್ಲುವಲ್. ಇಲ್ಲಡೆದಕ್ಲ್ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಆಲೆನ್ ನಾಡುವೆರ್. ಆಲ್ ತಿಕುಜಲ್. ಆಲೆನ ಮಲ್ಲ ಅಕ್ಕ ವೋರೆ ದೆಕ್ಯರ ಪೋನಗ, ಒಸರ್ದಂಚಿ ಬನ್ನಗ ಆಲೆನ ಮೇಲ್ಗ್ ಒಂಜಿ ಪನಿ ನೀರ್ ಬೂರುಂಡು. ಅಪಗ ಅಕ್ಕ ಮೆಗ್ದಿಗ್ ಪನ್ಪಲ್;

"ಒರೊ ಜಪ್ಪು ಜಮನೇರೊಳೋ
ಪಾಡಿ ದೊಂಪೊ ಮಾಲೂಂಡೆ
ಕಡ್ತಿ ಇರೆ ಬಾಡುಂಡೆ
ಅಡಿ ಉನ್ಪು ಸೆಟ್ಟುಂಡೆ

ಮುತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆ ಉಲುಂಗುಂಡೆ
ಕೂಡಿ ಸಭೆ ಬಿರಿಪ್ಪುಂಡೆ
ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬಡವುಡುಲ್ಲೆರ್
ಒರೊ ಜಪ್ಪೋ ಜಮನೇರೊಳೋ"

ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಆಲೆನ ನಾನೊರ್ತಿ ಅಕ್ಕ ಬರ್ಪಾಲ್. ಆಲೆನ ಪಾತೆರೊಗ್ಲಾ ತಂಗಡಿ ದುಂಬುದಂಚನೆ ಉತ್ತರೊ ಕೊರ್ಪಲ್. ಅಯಿದ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಅಪ್ಪೆ ಬರ್ಪಲ್. ಆಲ್ ಮಗಲ್ದ್;

"ಒರೊ ಜಪ್ಪು ಜಮನೇರೊಳೋ
ಪಾಡಿ ದೊಂಪೊ ಮಾಲೊಂಡೆ
ಕಡ್ತಿ ಇರೆ ಬಾಡುಂಡೆ
ಅಡಿ ಉನ್ಪು ಸೆಟ್ಟುಂಡೆ
ಮುತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆ ಉಲುಂಗುಂಡೆ
ಕೂಡಿ ಸಭೆ ಬಿರಿಪ್ಪುಂಡೆ
ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬಡವುಡುಲ್ಲೆರ್
ಒರೊ ಜಪ್ಪೋ ಜಮನೇರೊಳೋ"

ಅಪಗ ಮರತ್ತ ಮೇಲ್ದ ಮಗಲ್ ಪನ್ಪಲ್ –

"ಪಾಡಿ ದೊಂಪೊ ಮಾಲಡ್
ಕಡ್ತಿ ಇರೆ ಬಾಡಡ್
ಅಡಿ ಉನ್ಪು ಸೆಟ್ಟಡ್
ಮುತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆ ಉಲುಂಗಡ್
ಕೂಡಿ ಸಭೆ ಬಿರಿಯಡ್
ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬಡಾವಡ್
ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡ್‌ಅಪ್ಪೇಂದ್ ಲೆತ್ತೆನೆ
ನನದ ಕಾಲೊಡು ಮಾಮಿಂದ್ ಲೆಪ್ಪೊಡೆ
ಯಾನ್ ಜಪ್ಪೊಜಿ"

ಆಕೆರಿಗ್ ಅಣ್ಣೆ ಒರ್ಪೆ. ಆಯೆ ತಂಗಡಿಡ್ ಪನ್ಪೆ –
“ಒರೊ ಜಪ್ಪು ಜಮನೇರೊಳೋ
ಪಾಡಿ ದೊಂಪೊ ಮಾಲೊಂಡೇ
ಕಡ್ತಿ ಇರೆ ಬಾಡುಂಡೇ
ಅಡಿ ಉನ್ಪು ಸೆಟ್ಟುಂಡೇ
ಮುತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆ ಉಲುಂಗುಂಡೇ
ಕೂಡಿ ಸಭೆ ಬಿರಿಪ್ಪುಂಡೇ
ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬಡವುಡುಲ್ಲೆರ್
ಒರೊ ಜಪ್ಪೋ ಜಮನೇರೊಳೋ”
ಮರತ್ತ ಮೇಲ್ದ ತಂಗಡಿ ಪನ್ಪಲ್ –
“ಪಾಡಿ ದೊಂಪೊ ಮಾಲಡ್
ಕಡ್ತಿ ಇರೆ ಬಾಡಡ್
ಅಡಿ ಉನ್ಪು ಸೆಟ್ಟಡ್
ಮುತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆ ಉಲುಂಗಡ್
ಕೂಡಿ ಸಭೆ ಬಿರಿಯಡ್
ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬಡಾವಡ್
ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡ್ ಅಣ್ಣಾಂದ್ ಲೆತ್ತೆನೆ
ನನದ ಕಾಲೊಡು ಕಂಡನೀಂದ್ ಲೆಪ್ಪೊಡೆ
ಯಾನ್ ಜಪ್ಪೊಜಿ”

ಅಪಗ ಅಣ್ಣನೆ ಮರಕ್ಕ್ ಬಡ್ತುವೆ. ತಂಗಡಿ ಮರತ್ತ ಗೆಲ್ಲ್‌ಗೆಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೋಪಲ್. ಅಣ್ಣೆಲಾ ಗೆಲ್ಲ್‌ಗೆಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೋಪೆ. ಆಲ್ ಇರೆಇರೆಕ್ಕ್ ಪೋಪಲ್. ಆಯೆಲಾ ಇರೆಇರೆಕ್ಕ್ ಪೋಪೆ. ಆಲ್ ಕೆರೆಕ್ಕ್ ಲಾಯಿಪುವಲ್. ‘ಬಾಲೆ’ ಮೀನಪಲ್. ಆಯೆಲ ಕೆರೆಕ್ಕ್ ಲಾಯಿಪುವೆ. ‘ಮುಗುಡು’ ಮೀನಾಪೆ. ಮುಗುಡು ಮೀನ್ ಬಾಲೆ ಮೀನ್‌ನ್ ನುಂಗುಂಡು. ಒರಿ ಗಾಲೊ ಪಾಡುನಾಯೆ ಮುಗುಡು ಮೀನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಕೊಂಡೊದ್ ಪೋಪೆ. ಅಯಿತ ಬಂಜಿದುಲಾಯಿ ಬಾಲೆ ಮೀನಿಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ಪನ್ಪುಂಡು ‘ಎನನ್ ಆಯನ್ ಪಾಡ್ನ ಪಾತ್ರೊಡು

ಪಾಡೊಡ್ಚಿ, ಆಯನ್ ಬೆಯ್ಪಾಯಿನ ಪಾತ್ರೊಡ್ ಬೆಯ್ಪಾವೊಡ್ಚಿ'ಂದ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ 'ಬಾಲೆ' 'ಮುಗುಡು' ಮೀನ್‌ನ್ ಒಂಜೇ ಪಾತ್ರೊಡು ಬೆಯ್ಪಾವುಜೆರ್.

ವರ್ಗೊ : ವಸ್ತುವಾಧಾರಿತ ಈ ಕತೆದ ವರ್ಗೊ 722.

ಆಶಯೊಲು : 1. ಅಣ್ಣೆ ಪೊಣ್ಣುಗ್ ಮದಿಮೆ ಆಯರ ಇದ್ದಿ. 2. ನರಮಾನಿ ಮೀನಾದ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಪುನೆ.

ಆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ಲೆ ಆಧಾರೊದ ಕತೆಕ್ಲ್ :

8.4. ಮಾಮಿ–ಮರ್ಮಲ್ : ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ ಇತ್ತೆರ್. ಮರ್ಮಲೆಗ್ ಮಾಮಿನ್ ತೂಂಡ ಆವೊಂದಿದ್ದ್ಯಾಂಡ್. ಮಾಮಿನ್ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಟ್ ಮುಚ್ಚೊಡುಂದ್ ಮರ್ಮಲ್ ಕಂಡನ್ಯಡ ಪನ್ಪಲ್. ಹೆಡ್ಡೆ ಕಂಡನಿ ಅಪ್ಪೆನ್ ಒಂಜಿ ಗೋಣಿಚೀಲೊಡು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಗುಂಡಿಡ್ ಪಾಡ್ಯರ ಕೊಂಡೊಪೆ. ಸಾದಿಡ್ ಪೋನಗ ಗುಂಡಿ ದೆಪ್ಯರ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಇದ್ದಿ ಕೊನರ್ಯರ ಮರತ್ತೆಂದ್ ಗೊತ್ತಾದ್ ಅಯಿನ್ ಕೊಂಡಾರ್ಯರ ಪೋಪೆ. ಅಪ್ಪೆ ಇತ್ತಿನ ಗೋಣಿಚೀಲೊನು ಅಲ್ಲೆ ಬುಡ್ದ್ ಪೋಪೆ. ಆಯೆ ಅಂಚಿ ಪೋನಗ ಅಲ್ಪನೆ ಎರು ಮೇಪಾವುನ ಜೋಕ್ಲು ಬಾರಿ ಕುತೂಹಲೊಡು ಗೋಣಿಚೀಲೊನು ಬಿಚ್ಚಾದ್ ತೂಪೆರ್. ಗೋಣಿಚೀಲೊಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ಮಾಮಿ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಸೇರಾದ್ ಕಲ್ಲಮುಲ್ಲು ದಿಂಜಾದ್ ಬಾಯಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುಡ್ಪೆರ್. ಮಾಮಿ ತಪ್ಪಾವೊಂಡಲ್. ಮಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಕೊಂಡರ್ಪೆ, ಆ ಗೋಣಿಚೀಲೊನು ತುಂಬೊಂದ್ ಪೋದ್ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮುಚ್ಚಿಬೆ. ತಪ್ಪಾವೊನ್ನ ಮಾಮಿ ಕಾಡ್ಡೆನೇ ಪೋಪಲ್. ಆಲೆನ ತರೆಟ್ ತಿಕುನ ಪೇನ್‌ನ್ ಪೆಜಿದ್ ಪತ್ತೊಂದ್, 'ಓ ತಿಕಿಯೆ ಕಲುವೆ'ಂದ್ ಪನ್ಪಲ್. ಅಲ್ಪನೆ ಕಲುವೆರ್ ಕಂಡ್‌ನ ಬಂಗಾರ್ನ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾಮಿ ಪನ್ಪುನವು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕೇಂಡ್ದ್ ಉಂದು ಎಂಕ್ಲೆನೆ ಪನ್ಪುನೆಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬಂಗಾರ್ನ್ ಬುಡ್ದ್ ಪಾರುವೆರ್. ಉಂದು ಮಾಮಿಗ್ ಗೊತ್ತಾದ್ ಬಂಗಾರ್ನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ದೆತ್ತೊಂದ್ ಪೋಪಲ್. ಬಂಗಾರ್ನ್ ತೂದ್ ಮರ್ಮಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಆಸೆ ಆಂಡ್ಗೆ. ಅಪಗ ಮಾಮಿ ಎನನ್ ಗುಂಡಿಡ್ ಪಾಡ್ನೆಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ

ಯಾನ್ ಸೊರ್ಗೊಗ್ ಪೋದ್ ಬಂಗಾರ್ ಕೊಂಡತ್ತ್‌ನೆಂದ್ ಪನ್ಪಲ್. ಕೂಡ್ಲೆ ಮರ್ಮಲ್‌ಲಾ ಬಂಗಾರ್ ಕೊಂಡರ್‍ಯರ ಪಿದಾಡ್ವಲ್. ಆಲ್ನ ಒತ್ತಾಯೊಡು ಕಂಡನಿ ಆಲೆನ್ ಗೋಣಿಚೀಲೊಡು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಗುಂಡಿದೆತ್ತ್‌ದ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಬತ್ತೆಗೆ. ಕೆಲವು ದಿನಾಂಡಲ ಬುಡೆದಿ ಬರಾಂದಿಪ್ಪುನೆ ದಾಯೆಂದ್ ಮಗೆ ಅಪ್ಪೆಡ ಕೇನ್ಪೆ. ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಟ ನಡತ್ತ್‌ನ ನಿಜೊ ಸಂಗತಿನ್ ಪನ್ಪಲ್. 'ಈಯಿ ಓಲಾಂಡಲಾ ಪೋದ್ ಒಂಜಿ ಅಪ್ಪೆನ್ನಾ, ಒಂಜಿ ಬುಡೆದಿನ್ನಾ ಕೇನ್ಲ. ಒವ್ವು ತಿಕುಂಡು ತೂಲ'ಂದ್ ಪಂಡಲ್. ಮಗಕ್ಕ್ ಬುಡೆದಿಯಾಯರ ದಿಂಜ ಜನೊ ಬತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಆಯರ ಪರ್ಲಾ ಬತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಅಪಗ ಆಯಗ್ ಗೊಂತಾಂಡ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಏತ್ ಮಹತ್ವೊ ಉಂಡುಂದ್.

ವರ್ಗೊ : ರವ್ಯೊ ಕತೆತ ವರ್ಗೊಗು [K525–526]ಸೇರುಂಡು.

ಆಶಂಸೊ : 1. ಮಾಮಿ–ಮರ್ಮಲೆಗ್ ಜಗಲೊ. 2. ಹೆಡ್ಡ ಕಂಡನಿ.

ಇ. ಘಟನೆಗ್ಲೆ ಆಧಾರೊದ ಕತೆಕ್ಲ್ :

8.5. ಪ್ರಮಾಣೊ : ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತೆರ್. ಬುಡೆದಿ ಸೂಲೆಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಸುದ್ದಿ ಕಂಡನ್ಯನ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರುಂಡು. ಕಂಡನಿ ಇಂದೆನ್ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂಯಿಜಿಂಡಲಾ ಬುಡೆದಿನ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಸಯೊ ಒರಿಂಡ್. ಇಂದೆನ್ ಪಾತೆರಿಯರಾಂದ್ ಆಯೆ ಮಾಮಿಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆ. 'ಮಾಮಿ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಬಗೆಟ್ ಜನೊಕ್ಲ್ ಅಪಚಾರೊದ ಪಾತೆರೊ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂದು ಎಂಕ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್. ನಿಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್. ಒಂಜೋ ಆಲ್ ವ್ಯಭಿಚಾರೊ ಮಾಲ್ಪುವೆಂದ್ ಎನನ್ ಬುಡೊಡು. ಇದ್ಯಂಡ ನಾಲ್ ಜನಕ್ಲೆನ ಎದುರುಡ್ ನಮೊನ ಕುಲದೇವೆರೆ ಎದುರುಡ್ ಸತ್ಯೊ ಪ್ರಮಾಣೊ ಮಲ್ಪೊಡು'ಂದು ಪನ್ಪೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಮಾಮಿ ಇಂಚಿನ ದಿನ ಪ್ರಮಾಣೊ ಮಲ್ಪುನೆಂದ್ ದಿನೊ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತೆರ್.

ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಬುಡೆದಿನೊಟ್ಟುಗೆ ಅಂಚನೇ ಸುದ್ದಿನ್ ಪನ್ಪೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಆಲ್ 'ಊರ್ದಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರೊ ಕೇನೊಡ್ಚಿ. ದೇವೆರೆ ಎದುರ್ಡ್ ಪನ್ಪು ಪಾತೆರೊನು ನಂಬೊಡ್ಚಿ. ಯಾನ್ ವ್ಯಭಿಚಾರೊ ಮಲ್ತಿಜಿಂದ್ ಒಲ್ಪ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ಪ್ರಮಾಣೊ

ಮಲ್ಪುವೆ'ಂದ್ ಪಂಡಲ್.

ಸರಿ, ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಕುಲದೇವೆರ್ನಾಡೆಗ್ ಪ್ರಮಾಣೊ ಮಲ್ಪಿಯರ ಪೋಪುನೆಂದ್ ನಿಗಂಟಾಂಡ್. ಪೋಯರ ಪಿದಾಡ್ನಗ ಆಲ್ ಅಪ್ಪೆಡ 'ತೂಲೆ ಅಪ್ಪೆ, ಎನ್ನ ಸೊಂಟೊದ ನೂಲು ಕಡಿಂಡ್. ಕಟ್ಟ್‌ಲೆ'ಂದ್ ಪನ್ಪಲ್. ಅಪ್ಪೆ ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ಬಲ್. ಅಕ್ಲ್ ದೇವಸ್ತಾನೊಗು ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪೋನ್ನಗ ಸಾದಿಡ್ ಕಡತ್ತ್ ಪೋಯರ ಒಂಜಿ ತೋಡು ತಿಕುಂಡು. ಕಂಡನಿ ತೋಡುನು ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬು ಪೋಯೆಂಡಲಾ ಬುಡೆದಿ ತೋಡ ಬರಿಟ್ ಉಂತ್ದ್ 'ಇಡೆ ಬಲೆ. ಒಂತೆ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಡಪ್ಪಲೆ'ಂದ್ ಲೆತ್ತ್ ಪನ್ಪಲ್. ಕಂಡನಿ ಅಂಚನೆ ಆಲೆನ ಕೈಪತ್ತ್‌ದ್ ತೋಡು ಕಡಪ್ಪಾವೆ.

ಅಕ್ಲ್ ದೇವಸ್ತಾನೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ಊರ್ದ ನಾಲ್ ಜನೊ ಸೇರ್ದೆರ್. ಪ್ರಮಾಣೊ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ನಿರ್ಧಾರಾಂಡ್. ಇಂಬಲ್ ಧೈರ್ಯೊಡು ಪೋಯಲ್, ದೇವೆರೆ ಎದುರುಡು ಉಂತ್‌ದ್ ಪಂಡೊಲ್, 'ಅಪ್ಪೆ ಸೊಂಟೊದ ನೂಲ್ ಕಟ್ಟಿ ಬುಕ್ಕೊ, ಕಂಡನಿ ಕೈ ಪತ್ತಿ ಬುಕ್ಕೊ ಯಾನ್ ವ್ಯಭಿಚಾರೊ ಮಲ್ತಿಜಿ'. ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಪಂಡೊಲ್. ಪ್ರಮಾಣೊ ಆಂಡ್. ಪಾತೆರೊಡೆ ಮಂತೆರೆನ್ಲಾ ತಪ್ಪಾವುನ ಬುಡೆದಿನ ಪ್ರಮಾಣೊನ್ ಕೇಂಡ್ದ್ ಸೇರ್ನ ಜನೊ ಸತ್ಯೊಂದ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಒಂಜಾಯೆರ್.

ವರ್ಗೊ : ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಕತಾ ವರ್ಗೊಗು [1418] ಸೇರುಂಡು.

ಆಶಂಗೊ : 1. ಬುಡೆದಿನ ಮಿತ್ತ್ ಸೂಲೆ ಪನ್ಪುನ ಅಪವಾದೊ. 2. ಅಪವಾದೊನ್ ದೆಪ್ಪುರ ಪ್ರಮಾಣೊ

9. ಜನಪದೊ ಕತೆಕ್ಲೆಗ್ ತುಲು ನಾಡ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

9.1. ತುಲು ಬಾಸೆದ ಅನನ್ಯತೆ : ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ತುಳುನಾಡ್ [ಅವಿಭಜಿತ ದ.ಕ.ಜಿಲ್ಲೆ] ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಪರಿಸರೊ. ಮುಲ್ಪ ತುಳುವತ್ತಂದೆ ಗೌಡ ಕನ್ನಡೊ, ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡೊ, ಕೊರಗ, ಕೊಂಕಣಿ, ಇಂಚನೆ ದಿಂಜ [ಕನ್ನಡೊ, ಮಲ್ಯಾಲಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಸ್] ಬಾಸೆಗ್ಲೆನ್ ಪಾತೆರುವೆರ್.

9.2. ತುಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅನನ್ಯತೆ : ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆದಂಚಿನ ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಕಲೆಕ್ಲು, ಯಕ್ಷಗಾನೊನ, ಬಯಲಾಟೊ, ತಾಳ ಮದ್ದೊಲೆ ರಂಗ ಕಲೆಕ್ಲ್, ಸಿದ್ಧವೇಸೊ, ಕಂಗಿಲು, ಆಟಿಕಲೆಂಜ, ಕರಂಗೋಲು ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಕಲೆಕ್ಲ್, ಕಂಬ್ಲ, ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಆಟೊಗ್ಲು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ್ ವರ್ಸೊ ವರ್ಸೊ ಆವರ್ತನೊಡು ನಡಪ್ಪುಂಡು.

9.3. ತುಲು ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಪ್ರಕಾರೊಗ್ಲೆ ಅನನ್ಯತೆ : ಪಾರ್ತನೊ, ಸಂಧಿ, ಕಬಿತೊ, ಶಿಶುಪ್ರಾಸೊ, ಉರಲ್, ಒಗಟ್, ಗಾದೆ, ಕತೆಕ್ಲ್ ತುಳುತ ವಿಶೇಷೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಚೌಕಟ್ಟ್.

9.4. ತುಲುತ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ಸಂಖ್ಯೆದ ಕ್ರಮೊ. ಒಂಜಿ, ಮೂಜಿ, ಐನ್, ಏಲ್ ಜನೊ ಜೋಕ್ಲು, ಒರ್ತಿ ಮಗಲ್, ಏಲ್ ದಿನೊ. ಒಂಜಿ ಊರು. ಒರಿ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಒರ್ತಿ ಬುಡೆದಿ. ಏಲೇಲ್ ಪದ್ನಾಲ್ ಲೋಕೊ. ಒಂಜಿ ರಾತ್ರಿ. ಒಂಜಿ ಅಜ್ಜಿ. ಇಂಚ ಸಂಖ್ಯೆಲೆಡ್ ಇಪ್ಪುನ ನಂಬಿಕೆನ್ ಬದ್ಕ್‌ವೆರ್.

9.5. ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಪುನೆ : ತುಳುಟು ಮಾನ್ಯೆ ಮೀನಾಪುನೆ, ಮೀನ್ ಮಾನ್ಯೆ ಆಪುನೆ, ಮೀನ್ ಮಾನ್ಯಗ್ ಸಹಾ ಮಲ್ಪುನೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಸ್ತ್ ಕತೆಕ್ಲ್ ತುಲುಟು ತಿಕುವೊ. ಉಂದು 'ಇತರ ಅತಿಮಾನುಷ ಕತೆ'ದ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರುನವು. ಜನಪದೆರ್ನ ಪ್ರಕಾರೊ ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ದಿನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪನ್ಪುನ ನೀತಿ ಈ ಕತೆಟ್ ಉಂಡು. ಇನಿಕ್ಲಾ ಬಲೆಮೀನ್‌ನ್ ಒಟ್ಟೊಗೆ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಈ ಕತೆ ವಸ್ತು ಪ್ರಧಾನವಾಯಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಮಸ್ತ್ ವೈವಿಧ್ಯತೆಲಾ ಉಂಡು. 1. ಅಣ್ಣೆ ದೀಡ್ನ ಪೂವುನು ಮುಡಿಪ್ಪುನಕ್ಲೆನ್ ಮದಿಮ್ಮೆ ಆಪುನೆ. 2. ಪೆರ್ಗುಡೆದ ಸಹಾಯೊಡು ಸುರಂಗೊಡು ಪೋದ್ ತಪ್ಪಾವೊನ್ನೆ. 3. ಜಮನೇರೊಲು ಮರಟ್ಟ್ ಅಡೆಂಗುನೆ. 4. ಬಾಲೆ-ಮುಗುಡು ಮೀನಾದ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಅಪುನೆ. 5. ಮೀನ್ ಪಾತೆರುನೆ. 6. ಬಾಲೆ ಮೀನ್ ಎನನ್ ಮುಗುಡು ಮೀನ್ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪನ್ಪುನೆ. ಟಿಂಚ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪನ್ಪುನವು ಈ ಕತೆದ ಪ್ರಧಾನೊ ಆಶಯೊ. ದಾಯೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪನ್ಪುನೆಗ್ ತುಲುವೆರ್ ಏರ್ಲಾ ಉತ್ತರೊ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಅವು ಅಕ್ಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಕ್ರಮೊ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಪನಿಯರ ಆಪುಜಿ. ಈ ಕತೆಟ್

ಬಾಲೆಮೀನ್ ಮುಗುಡು ಮೀನ್‌ನ್ ಒಟ್ಟೊಗು ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುನಗ ಅವು 'ಅಣ್ಣೆಲಕ್ಕಲಾ ಕುಚುಕುಚು, ಅಣ್ಣೆಲಕ್ಕಲಾ ಕುಚುಕುಚು'ಂದು ಪನ್ಪುನೆ. ಅಂಚನೆ ಅವು ಬೆಯಿನಗ ನೆತ್ತರಾಪುನೆ. ಅಯಿನ್ ಕಂಡೊಗು ಅಡಕ್ಕುನೆ. ಅವು ಅಲ್ಪ ಬಸಲೆ - ಪದ್ಪೆ ಆದ್ ಪುಟ್ಟುನೆ. ಬಸಲೆ ಪದ್ಪೆನ್ಲಾ ಒಟ್ಟೊಗು ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುನಗ 'ಅಣ್ಣೆಲಕ್ಕಲಾ ಕುಚುಕುಚು, ಅಣ್ಣೆಲಕ್ಕಲಾ ಕುಚುಕುಚು'ಂದು ಪನ್ಪುನೆ. ಅಂಚಾದ್ ಬಸಲೆ ಪದ್ಪೆನ್ ಒಟ್ಟೊಗು ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

9.6. ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿನ ಕತೆ : ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿನ ನಡುಟು ಜಗಲೊ ಆಂಡ ಸರಿಯಾಪುಂಡು. ಆಂಡ ಸಂಶಯೊ ಬತ್ತ್ಂಡ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಸರಿ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡುಂದ್ ಕತೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿನಾಯಗ್ ಪ್ರಮಣೊದ ಕ್ರಮೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕೊದಿಪ್ಪುನ ಎಣ್ಣೆಗ್ ಕೈ ಪಾಡುನೆ, ಗೆಂಡೊದ ಮಿತ್ತ್ ನಡಪ್ಪುನೆ, ಬೂತೊದ ಎದುರ್ಡ್ ಸತ್ಯೊ ಪನ್ಪುನೆ ಇಂಚ ತುಳುತ ಲೋಕಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಆದಿಪ್ಪುನ ಪ್ರಮಾಣೊಲು. ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಜನಪದೊ ನ್ಯಾಯೊ ಪದ್ಧತಿದ ಕ್ರಮೊ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ವಸ್ತು ಪ್ರಧಾನವಾಯಿನ ಈ ಕತೆಟ್ ಮೂಜಿ ಭಾಗೊ ಉಂಡು. 1. ಸಂಸಾರೊದ ಚಿತ್ರೊ : ಜೋಕ್ಲು ಇದ್ಯಾಂದಿನ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ. ಕಂಡನಿಯಗ್ ಒಗಟ್‌ದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನುನೆ – ಉತ್ತರೊ ಪಂಡಿಜಿಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆಗ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕುರ್ಪುನೆ. ತಂಗಡಿಗ್ ಅಣ್ಣನ ಕಷ್ಟೊದ ಲೆಪ್ಪೊಲೆ. ಕಂಡನ್ಯನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆ. 2. ಮಾನ್ಯೆ ಉಚ್ಚುದೊಟ್ಟುಗೆ ಸಂಬಂಧೊ ಬುಲೆಪ್ಪಾವುನೆ : ಬಜಾವು ಪೂಜಿನಗ ಬುಡೆದಿಗ್ ಮರಿತ ಕುಂಞಿ ತಿಕುನೆ. ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಗೊತ್ತಾವಂದಿನ ಲೆಕೊ ಮೊಟ್ಟೆಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮರಿತ ಕುಂಞಿನ್ ಅಡೆಂಗವುನೆ. ಮರಿತ ಕುಂಞಿಗ್ ಬಾಲೆದ ಸ್ತಾನೊ–ಅವು ಬುಡೆದಿನ ಮಾಂತ ಬೇಲೆಡ್ಲ ಬರ್ಪುನೆ. ತೆರಿಯೆಂದಿ ಮರಿತ ಕುಂಞಿದ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ಕಜಿಪುದ ಕರ ದೀಡುನೆ. ಮರಿತ ಕುಂಞಿ ಸೈಪುನೆ. ಸೈತಿನ ಮರಿತ ಕುಂಞಿನ್ ನೆಲಕ್ಕುರಿಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಟ್ಟುನೆ – ಅಯಿತ ಎಲುಮುಲ್ಲುನು ಮಾಲೆ ಮಲ್ಪುನೆ – ಒರಿನ ಭಾಗೊನು ಮುಕ್ಕುನೆ. 3. ಅಶ್ವತ್ತಕಟ್ಟೆಡ್ ದೀಪೊಗ್ಲ್ ಸೇರುನೆ. ದೀಪೊಗ್ಲ್ ಮಾಂತ ಇಲ್ಲಡೆದ ಕಷ್ಟೊಸುಖೊ ಪಾತೆರುನೆ. ಅಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬನ್ನಗ ತಂಗಡಿಗ್ ಬಚ್ಚಿದ್ ಅಶ್ವತ್ತಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲುನೆ

– ಅಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆದ ಒಗಟ್ ಕತೆನ್ ದೀಪೊ ಪನ್ಪುನೆ. ಬುಡೆದಿನ್ ಮೂಜಿ ಸಾದಿ ಸೇರುನಲ್ಪ ತರೆ ಬೋಲಿತ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿತ ಮೇಲ್ಟ್ ದೀಪೊನ್ ದೀಡ್ಟ್, ಆಲೆನ್ ಅಲ್ಪನೆ ಬುಡ್ಪುನೆ.

ಬುಡೆದಿ ತನ್ನ ವ್ಯಭಿಚಾರೊ ಗೊಂತಾಪುಂಡುಂದು ಕಂಡನ್ಯಾನ್ ಕೆರಿಯರಲಾ ಪೋಡಿಪುಜಾಲ್.

9.7. ಮಾಮಿ–ಮರ್ಮಲ್ : ಮಾಮಿ–ಮರ್ಮಲೆಗ್ ಜಗಲೊ ಅಪುನವು ಒಂಜಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿತ್ರಣೊ. ನರಮಾನ್ಯ ಲೋಕೊಡು ಇಂಚಿನವು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆಂಡ ನಿಜಟ್ ಮಾಮಿ ಜೋರು. ಕಂಡನಿ ಮಾಂತ ಕಡೆಟ್ಲಾ ಪಾಪೊನೆ. ಮಾಮಿ–ಮರ್ಮಲೆಗ್ ಜಗಲೊ. ಮಾಮಿನ್ ಕೆರಿಯರ ಮರ್ಮಲ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನೆ. ಸೈತಿನಕ್ಲೆನ್ ಗುಂಡಿದೆತ್ತ್‌ದ್ ಮುಚ್ಚುನೆ – ಗುಂಡಿದೆಪ್ಪಿಯರ ಪೋನಗ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಮರಪ್ಪುನೆ. ಎರು ಮೇಪಾವುನಕ್ಲ್ ಮಾಮಿಗ್ ಸಹಾಯೊ ಮಲ್ಪುನೆ. ಮಾಮಿ ತಪ್ಪಾವೊಂದ್ ಪೋನಗ್ ಕಲುವೆರ್ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಪುನೆ. ಮರ್ಮಲೆಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಆಸೆ. ಮಗಕ್ ಅಪ್ಪೆನ ಮೌಲ್ಯೊ ಗೊಂತಾಪುನೆ. ಒಟ್ಟಾದ್ ತೂಂಡ ಈ ಕತೆಟ್ ರಡ್ಡ್ ಭಾಗೊ ಉಂಡು. ಒಂಜೆಡ್ ಮಾಮಿ–ಮರ್ಮಲೆನ ಜಗಲೊ. ಈ ಕತೆತ ಪ್ರಕಾರೊ ಮಾಮಿ ಅದೃಷ್ಟೊದಾಲ್. ಮರ್ಮಲ್ ಅನಿಷ್ಟೊ. ಎಡ್ಡೆ ಮಾಮಿಗ್ ಪೊಕ್ಕಡೆದ ಮರ್ಮಲ್. ಮಾಮಿ ಗೆಲ್ಪುವಲ್, ಮರ್ಮಲ್ ಸೋಲ್ಪುವಲ್. ನಾನೊಂಜೆಡ್ ಕಲುವೆರ್ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಪುನೆ. ಅಕೇರಿಗ್ಲಾ ಸಂಸಾರೊಡು ಸಂಪತ್ತ್ ಇದ್ಯಂಡ ಏರೆಗ್ಲಾ ಬಿಲೆ ಇದ್ದಿಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

9.8. ಕುದ್ಕನ ತೀರ್ಪು : ವಸ್ತು ಆಧಾರೊವಾಯಿನ ಈ ಕತೆಟ್ ವಾಸ್ತವೊಡು ಬ್ರಾನೆ ಮಾಂತ ಜಾತಿದಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಬುದ್ಧಿವಂತೆ. ಆಂಡ ಮುಲ್ಪ ಬ್ರಾನಡ್ದ್‌ಲಾ ಕುದ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬುದ್ದಿವಂತೆಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಕೃತಜ್ಞತೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಗುಣೊ. ತುಲುತ ಕತೆಟ್ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಪ್ರಾಣಿಲು ಕೃತಘ್ನತೆ ತೋಜಾವುನ ಮಸ್ತ್ ಕತೆಕ್ಲ್ ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ಸರ್ಪೆ, ಪಿಲಿ, ಪಂಜಿ, ಮೀನ್ ಮೆಕ್ಲ್ ಪೋಡಿಗೆ ಪುಟ್ಟಾವುನ ಮಸ್ತ್ ಕತೆಕ್ಲ್ ತುಳುಟು ತಿಕುಂಡು. ನ್ಯಾಯೊನ್ ನಾಡುನ ಸಾಧನೆ ಈ ಕತೆಟ್ ಉಂಡು.

ಕುದ್ಕೆ ತೀರ್ಪುಕೊರ್ಪುನೆ, ಕುದ್ಕೆ ಬೂತೊ ಕಟ್ಟುನೆ, ಕುದ್ಕೆ ಉಪಾಯ ಮಲ್ಪುನೆ ಇಂಚ ಕುದ್ಕನ ಅಸಾಧ್ಯೊ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆನ್ ತೋಜಾವುನ ಮಸ್ತ್ ಕತೆಕ್ಲ್ ಉಂಡು. ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇದ್ಯಂದಿನಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗೆ ವ್ಯವಹಾರೊ ಮನ್ಪುನವು ಅಪಾಯೊಂದ್ ಈ ಕತೆದ ನೀತಿ. ಪಿಲಿ ಊರುಗು ಬರ್ಪುನೆ - ಪಿಲಿನ್ ಪಂಜರೊಗು ಪಾಡುನೆ. ಪಿಲಿ ಬ್ರಾನನೊಟ್ಟುಗೆ ಪಾತೆರುನೆ. ಬ್ರಾನಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಆಸೆ ಆಪುನೆ - ಬ್ರಾನೆ ಪಿಲಿನ್ ಬುಡ್ಪುನೆ. ಎರು ನರಮಾನ್ಯನ ವಿರುದ್ಧೊ ತೀರ್ಪು ಕೊರ್ಪುನೆ. ಕುದ್ಕೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಪರ ತೀರ್ಪುಕೊಪುನೆ. ಪಿಲಿ ಸೋಲ್ಪುನೆ - ಬ್ರಾನೆ ಗೆಲ್ಪುನೆ.

10. ಸಮಾರೋಪೊ

ತುಲುಟು ತುಲುತ ಕತೆಕ್ಲೆನ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾಯಿನ ಸಂಗ್ರಹೊ ನಾನೊಲಾ ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ಅವು ಸಮಗ್ರವಾದ್ ಸಮಗ್ರಹವಾಂಡ ಮಸ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತಂಡ್. ಆ್ಯಂಟಿ ಆರ್ನೆ ಬುಕ್ಕೊ ಆರ್ನೆ ತೋಮ್ಸನ್ ಮೆಕ್ಲೆನ ಬೇಲೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ಗೆ ಮಾದರಿ. ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ಪುನವು ಒರ್ರ್ಯೊರ್ಯಡ್ದ್ ಆಪುನವತ್ತ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ತುಲುನಾಡ್ದ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಜಾತಿ, ಭಾಷೆನ್ ಪಾತೆರುನಕ್ಲ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚನೆ ಅಕ್ಲ್ ನಂಬುನ ಬೂತೊ ದೇವೆರ್. 350ಡ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಬುತೊಲು. ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ಪಿಯರ ಪೋಂಡ ಕತೆತ ಕಡಲ್ದ್ ರಾಶಿ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಅಯಿಕ್ ಒಂಜಿ ತಂಡೊನೆ ಬೋಡು. ಅವು ಸಾಧ್ಯೊನಾಂದ್ ಸುಲಾಭೊಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಸಂಪುಟೊಡು ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಲೆನ, ಪುರುಷೋತ್ತ ಬಿಳಿಮಲೆನ ಸಂಗ್ರಹೊನು ಗಮನಿಸಾದ್ ಅಕ್ಲ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಾಯಿನ ಕತೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಆತ್‌ಂಡ್.

****

ನಿಕ್ಲ್ ಒಂಜಿ ಕತೆ ಪನ್ಲೆ.

ಅಯಿನ್ ಬರೆದ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ಲೆ ....

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ (ತುಳು ಮಾಲಿಕೆ)

01.	ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
02.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
03.	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ರಯ್ಯೆರ್	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
04.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್
05.	ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೇರ್	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
06.	ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
07.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
08.	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
09.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11.	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ	ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12.	ವಿಶು ಕುಮಾರ್	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17.	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18.	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19.	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
20.	ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಮ್. ಶೆಟ್ಟಿ
21.	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ

ARUNA PRINTERS - 2494925